

เฉลิมพระเกียรติ โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เด็กไทยหัวใจสร้างสรรค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ สุนทรียศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เล่ม ๒

(ฉบับปรับปรุง)

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ชุดเอกสารสื่อ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
ลิขสิทธิ์ของ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๒,๐๐๐ ชุด
จัดพิมพ์โดย องค์การค้ำของ สกสค.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการหน่วยที่ ๖ เด็กไทยหัวใจสร้างสรรค์	1
หน่วยย่อยที่ ๑ ท่องไปในโลกกว้าง	3
หน่วยย่อยที่ ๒ สู่เส้นทางเศรษฐกิจ	33
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการหน่วยที่ ๘ สุนทรีศิลป์	67
หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์	69
หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา	97
หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย	127
หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิใจในงานศิลป์	171

ชุดการเรียนรู้หน่วยบูรณาการ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
หน่วยที่ ๘ : สุนทรียศิลป์

หน่วยที่ ๘ : หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ภาพวาดที่จะแสดงจาก ๒ มิติ ให้ดูเป็น ๓ มิติต้องใช้องค์ประกอบใดช่วย
 - ก. แสงเงา - น้ำหนัก
 - ข. ระยะ - สัดส่วน
 - ค. พื้นที่ว่าง - ขนาด
 - ง. สัดส่วน - พื้นที่ว่าง
๒. หากสิ่งของที่เราจะวาดมีขนาดต่างกันมาก เราต้องคำนึงถึงข้อใด
 - ก. แสงเงา
 - ข. จัดวางระยะ
 - ค. พื้นที่ว่าง
 - ง. สัดส่วน
๓. ข้อใดมีผลต่อความสมดุลของภาพน้อยที่สุด
 - ก. สีคู่ตรงข้าม
 - ข. วรรณะสี
 - ค. พื้นที่ว่าง
 - ง. สัดส่วน
๔. ถ้าต้องการถ่ายทอดให้รู้ถึงบรรยากาศกลางคืนมีแสงจันทร์กระทบสิ่งของควรใช้สีใด
 - ก. น้ำเงิน - เขียว - เหลือง
 - ข. น้ำเงิน - ส้ม - เหลือง
 - ค. ม่วง - ส้ม - เขียว
 - ง. แดง - ส้ม - เหลือง
๕. การแสดงภาษาท่า เพื่อบ่งชี้ความหมายข้อใด
 - ก. เพื่อให้เกียรติศิลปินผู้คิดค้น
 - ข. เพื่อสอดคล้องกับจังหวะทำนอง
 - ค. เพื่อความสวยงามของการแสดง
 - ง. เพื่อสื่อความรู้สึกของผู้แสดง
๖. การตั้งวงที่ปลายนิ้วอยู่ในระดับไหล่ การตั้งวงแบบใด
 - ก. ตั้งวงบน
 - ข. ตั้งวงหน้า
 - ค. ตั้งวงกลาง
 - ง. ตั้งวงล่าง

๗. การแสดงให้รู้ว่าเหนื่อย ต้องทำอะไร
- ก. ทำท่ากระโดด
 - ข. ทำท่าโบกมือ
 - ค. ทำท่าเกาหัว
 - ง. ทำท่าหอบ
๘. องค์ประกอบดนตรีมีความสำคัญอย่างไร
- ก. ทำให้บรรเลงดนตรีเก่งขึ้น
 - ข. ทำให้บทเพลงมีความละเอียด
 - ค. ทำให้บทเพลงมีความไพเราะน่าฟัง
 - ง. ทำให้เนื้อเพลงมีความหมายแปลกใหม่
๙. ศัพท์สังคีตดนตรีไทยข้อใดเป็นเสียงร้องที่ไม่ตรงกับระดับเสียงที่ถูกต้อง
- ก. ไหว
 - ข. เพี้ยน
 - ค. เอื้อน
 - ง. ทาง
๑๐. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของดนตรี
- ก. จังหวะ
 - ข. ทำนอง
 - ค. ผู้ประพันธ์เพลง
 - ง. การประสานเสียง

ป ๘.๑/ผ ๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง สิ่งที่เห็นกับสิ่งที่เป็น

คำชี้แจง ๑. แบ่งนักเรียนกลุ่มละ ๓ คน

๒. ให้แต่ละกลุ่มเลือกบริเวณรอบ ๆ โรงเรียนที่นักเรียนชอบแล้วช่วยกันวาดภาพลายเส้นของสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนเห็นบนกระดาษพร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม

๑. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

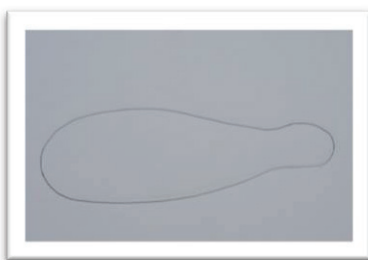
ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑
หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์ แผนการเรียนรู้ที่ ๑
เรื่อง รูปร่างรูปทรง

รูปร่างในธรรมชาติ คือ โครงสร้างรอบนอกของวัตถุ

รูปทรง คือ รูปพรรณสัณฐานของวัตถุที่เรามองเห็นเป็นด้านกว้าง ด้านยาว ด้านลึกหรือหนาของวัตถุ เป็นสามมิติ เช่น

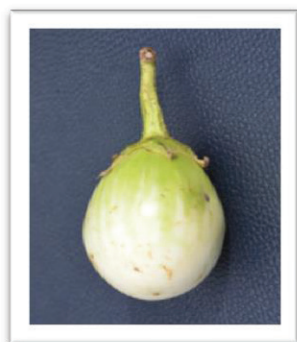
แตงกวาของจริง

รูปร่างของแตงกวา

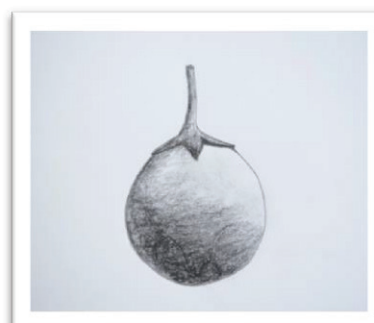
รูปทรงของแตงกวา

มะเขือของจริง

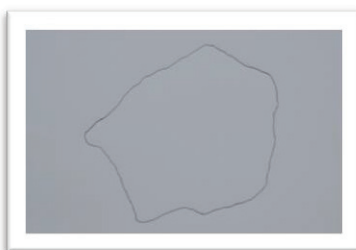
รูปร่างมะเขือ

รูปทรงมะเขือ

ก้อนหินของจริง

รูปร่างของก้อนหิน

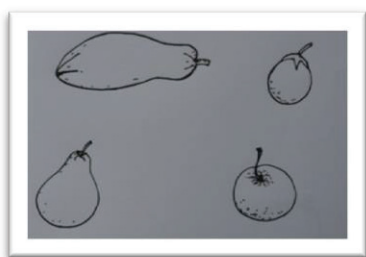

รูปทรงก้อนหิน

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒ หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์ แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การจัดวางในงานทัศนศิลป์

ในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยเฉพาะงานวาดภาพ ตำแหน่งการจัดวางภาพ รูปร่าง รูปทรง และสี แสงเงา ต้องอยู่ในตำแหน่งที่ลงตัว เป็นจังหวะที่มีความพอดี เช่น ขนาด ระยะหรือตำแหน่ง ให้มีจุดเด่น ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้เหมือนจริง

ตัวอย่างการจัดวางภาพ

กระจัดกระจาย

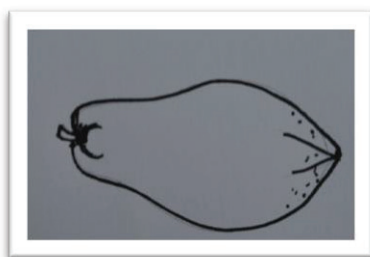
จุดเด่นเหมาะสม

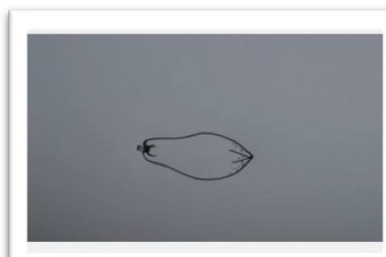
เป็นกลุ่มก้อนมีเอกภาพ

วางมุมเกินไป

ใหญ่เกินไป

เล็กเกินไป

มีระยะความลึก

มีจุดเด่น ระยะนำสายตา

ป ๘.๑/ผ ๒-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์ แผนการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง หาดทรายแสนสวย

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพระบายสีหาดทรายแสนสวย ให้เกิดมิติสวยงาม

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

หน่วยย่อยที่ ๑ แผนการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง การจัดองค์ประกอบศิลป์

การจัดองค์ประกอบศิลป์ คือการนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ของศิลปะอันได้แก่ เส้น สี แสงและเงา รูปร่าง รูปทรง พื้นที่ผิว พื้นที่ว่าง ฯลฯ มาจัดเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความงาม ภาพที่สมบูรณ์และสวยงามจะต้องรับรู้ถึง รูปทรง แสงเงา ระยະน้ำหนักที่เหมาะสมเหมือนจริงและดูมีชีวิต

ตัวอย่าง ภาพที่จัดองค์ประกอบศิลป์ที่เหมาะสม

- ภาพที่แสดงถึงน้ำหนักแสงเงาโดยใช้วัสดุต่างกัน

ดินสอดำ

ปากกาถูลื่น

สีชอล์คน้ำมัน

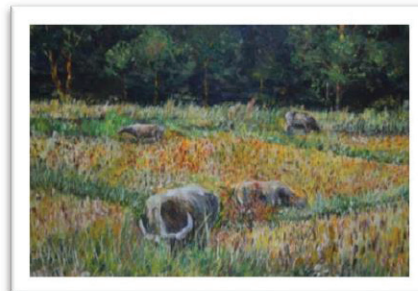

สีน้ำ

- ภาพที่แสดงระยະความลึก น้ำหนักและแสงเงา

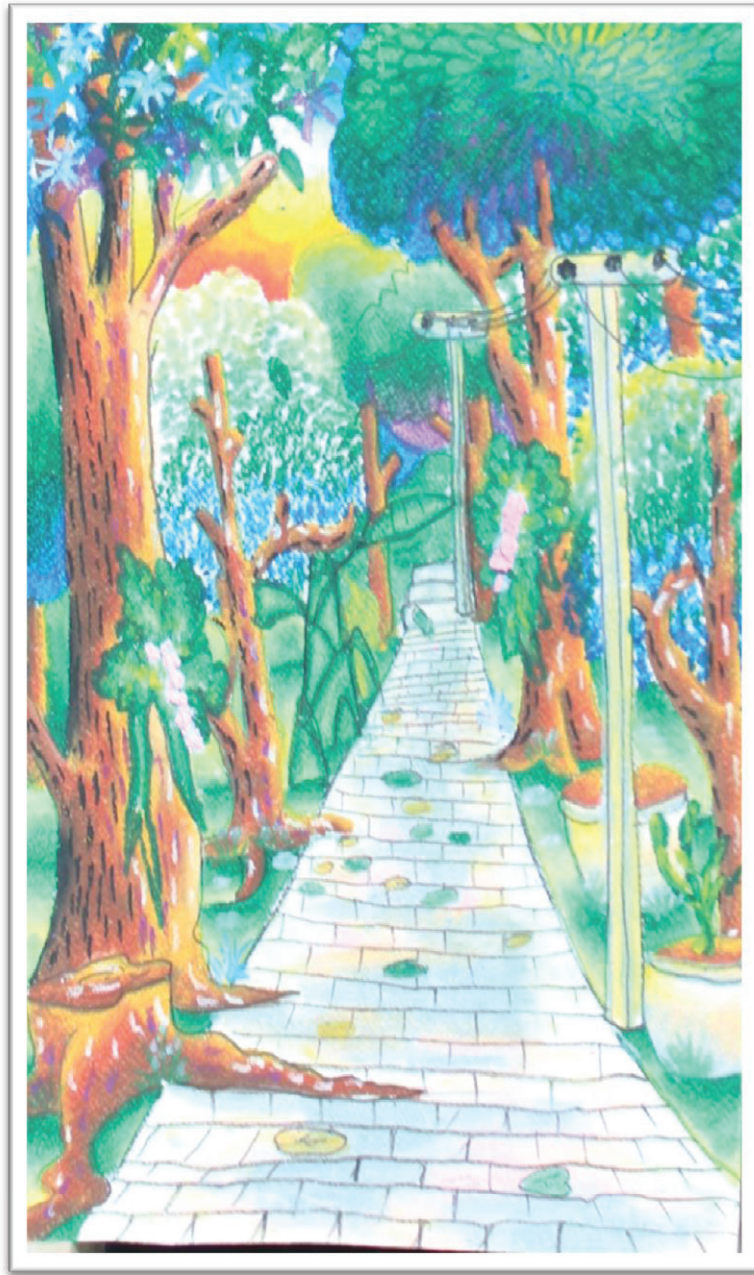

สีบอกระยະความลึก

สีบอกความลึกและแสงเงา

ภาพตัวอย่างที่ ๑
หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์ แผนการเรียนรู้ที่ ๒
ภาพแสดงระยะ - ความลึก

ผลงานของ : เด็กชายกิตติพงษ์ จันทร์ทอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านหลุบเลา
สพป.สกลนคร เขต ๑

ภาพตัวอย่างที่ ๒
หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์ แผนการเรียนรู้ที่ ๒
ภาพที่ไม่แสดงระยะ - ความลึก

ผลงานของ : เด็กหญิงรุจิรา คุณปัญญา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านหลุบเลา
สพป.สกลนคร เขต ๑

ใบงานที่ ๐๑ เรื่อง การแบ่งประโยคของบทเพลง

คำชี้แจง ให้นักเรียนร้องเพลง และแบ่งประโยคของบทเพลงที่กำหนด

เพลง พรปีใหม่

คำร้อง : พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ

ทำนอง : พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สวัสดีวันปีใหม่พา ให้บรรดาเราท่านรื่นรมย์ ฤกษ์ยามดีเปรมปรีดิ์ชื่นชม ต่างสุขสมนิยมยินดี
ข้าวิงวอนขอพรจากฟ้า ให้บรรดาปวงท่านสุขศรี โปรดประทานพรโดยปราณี ให้ชาวไทยล้วนมีโชคชัย
ให้บรรดาปวงท่านสุขสันต์ ทุกวันทุกคืนชื่นชมให้สมฤทัย ให้รุ่งเรืองในวันปีใหม่ ผองชาวไทยจงสวัสดี
ตลอดปีจึงมีสุขใจ ตลอดไปนับแต่บัดนี้ ให้สิ้นทุกข์สุขเกษมเปรมปรีดิ์ สวัสดีวันปีใหม่เทอญ

ประโยคของบทเพลงพรปีใหม่ มีดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ป ๘.๑/ผ ๓-๐๒

ใบงานที่ ๐๒ เรื่อง ดนตรีที่ใช้สื่ออารมณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟัง-ร้องเพลงที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์การสื่ออารมณ์ของบทเพลง

เพลงอímอุ่น

ศิลปิน : ศุ บุญเลี้ยง

อุ่นใด ๆ โลกนี้มิมีเทียบเทียม
รักเจ้าจึงปลุกรักลูกแม่อุ่นห่มห่ม
ให้กายเราไถ่กันให้ดวงตาไถ่ตา
อímใด ๆ โลกนี้มิมีเทียบเทียม
น่านมจากอกอาหารของความอาทร
ให้เจ้าเป็นเด็กดีให้เจ้ามีพลัง
ใช้เพียงอímห้อง
อุ่นไอรักอุ่นละมุน

อุ่นอกอímแขนอímกอดแม่เฒ่าทรง
ไม่ยากจากไปไกลแม่เพียงครึ่งวัน
ให้ดวงใจเราสองเชื่อมโยงผูกพัน
อímอกอímใจอímรักลูกหลับนอน
แม่พำเฒ่าเฒ่าพำสอนสอนสั่ง
ให้เจ้าเป็นความหวังของแม่ต่อไป
ที่ลูกรำร้องเพราะต้องการอímอุ่น
ขอน่านมอุ่นจากอกให้ลูกดื่มกิน

๑. จังหวะของเพลง ☐ ช้า ☐ ปานกลาง ☐ เร็ว
๒. ทำนอง ☐ มีระดับเสียงสูง-ต่ำของเสียงดนตรีร้อยเรียงกันค่อนข้างถี่ ทำให้มีเสียงกระชับ ไม่ยืด
☐ มีระดับเสียงสูง-ต่ำของเสียงดนตรีร้อยเรียงกันค่อนข้างห่าง ทำให้มีเสียงยืดยาวออกไป
๓. การสื่ออารมณ์ของบทเพลง

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๐๓
เรื่อง ศัพท์สังคิตดนตรี

ศัพท์สังคิต	คำอธิบาย
๑. กรอ	
๒. กวาด	
๓. ขับ	
๔. คลอ	
๕. ทอด	

ชื่อ

โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เรื่อง ศัพท์สังคีตดนตรี

ศัพท์สังคีตดนตรีไทย	คำอธิบาย
๑. กรอ	เป็นวิธีการบรรเลงดนตรีประเภทเครื่องดี โดยมากมักจะเป็นภาษาเอกดำเนินทำนอง เพื่อให้เกิดเสียงต่อเนื่องกันเป็นเสียงยาวสม่ำเสมอ
๒. กวาด	เป็นวิธีการบรรเลงดนตรีประเภทเครื่องดีดำเนินทำนอง เช่น ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ ซ้องวงเล็ก เป็นต้น โดยใช้หัวไม้ตลากไปบนเครื่องดนตรีโดยเร็ว เพื่อให้เกิดเสียงต่อเนื่องกัน
๓. ขับ	เป็นการเปล่งเสียงออกมาเพื่อนำเสนอเรื่องราวด้วยทำนองที่ไม่ซับซ้อน เช่น ขับเสภา ขับกล่อม เป็นต้น
๔. คลอ	เป็นการบรรเลงดนตรีไปพร้อมกับการขับร้อง เช่น การสืบทอดสามสายไปกับการขับร้อง
๕. ทอด	๑. เป็นการพ่อนจังหวะให้ช้าลง โดยมากใช้กับการบรรเลงก่อนที่จบเพลงหรือจบท่อน ๒. เป็นการขับร้องเพลงละครนอกอย่างหนึ่ง
๖. เตี้ยว	เป็นวิธีการบรรเลงดนตรีด้วยเพลงที่แต่งขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อแสดงความสามารถของผู้บรรเลงและภูมิปัญญาของผู้แต่งเพลงนั้น โดยใช้เครื่องหมายประเภททำนอง
๗. ตับ	เป็นเพลงประเภทหนึ่งที่น่าเพลงหลายๆ เพลง มาขับร้องและบรรเลงติดต่อกันไป
๘. ทาง	เป็นวิธีดำเนินทำนองโดยเฉพาะของเครื่องดนตรีแต่ละอย่าง เช่น ทางระนาดเอก ทางจะเข้ เป็นต้น
๙. เพี้ยน	เป็นเสียงที่ไม่ตรงกับระดับเสียงที่ถูกต้อง
๑๐. ไหว	เป็นวิธีการบรรเลงให้เสียงดนตรีมีระยะถี่และจังหวะเร็วกว่าธรรมดา
๑๑. เอื้อน	๑. เป็นวิธีขับร้องโดยเปล่งเสียงเป็นทำนองดนตรีระหว่างคำร้อง ๒. เป็นวิธีการบรรเลงดนตรีโดยทำเสียงดนตรีให้เลือนไหลติดต่อกัน

ศัพท์สัณคีตดนตรีสากล

ศัพท์สัณคีตดนตรีสากล เป็นคำสัณทางดนตรีที่บอกให้ผู้เล่นปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดอารมณ์เพลงตามและผู้แต่งต้องการ นิยมเขียนเป็นภาษาอิตาเลียน โดยอาจแบ่งเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

๑. ศัพท์สัณคีตที่แสดงความเร็วของจังหวะเพลง เช่น

Largamente [ลาร์กาเมนเต] หมายถึง ช้า

Allegretto [อัลเลเกรตโต] หมายถึง เร็ว

๒. ศัพท์สัณคีตที่แสดงความดังหรือเบาของเสียง เช่น

Forte [ฟอ์เต] หมายถึง ดัง

Piano [เปียโน] หมายถึง เบา

๓. ศัพท์สัณคีตที่ใช้แสดงความรู้สึก เช่น

Amoroso [อาโมโรโซ] หมายถึง หวานซึ้ง

Vivace [วีวาเช] หมายถึง อย่างมีชีวิตชีวา

๔. ศัพท์สัณคีตทั่วไปที่ใช้กับดนตรี เช่น

Introduction [อินโทรดัคชั่น] หมายถึง ตอนนำหรือท่อนนำของเพลง

Solo [โซโล] หมายถึง เพลงเดี่ยวหรือแสดงเดี่ยว

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง นาฏยศัพท์ ภาษาท่าทาง

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ ภาษาท่าทาง แล้วผลัดกันประเมินผล ลงในตารางที่กำหนดให้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปฏิบัติให้ได้ ๖ ท่า
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปฏิบัติให้ได้ ๑๒ ท่า
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปฏิบัติให้ได้ ๑๗ ท่า

การปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ		
	ดีมาก	ดี	ควรแก้ไข
๑. ท่าตัวเรา			
๒. ท่าตัวเธอ			
๓. ท่าปฏิเสธ			
๔. ท่าเกลียด			
๕. ท่าไว้มือ			
๖. ท่าเทพพนม			
๗. ท่าตาย			
๘. ท่ามอง			
๙. ท่าพรหมสี่หน้า			
๑๐. ท่าสอດສ្រឺយມាລា			
๑๑. ท่าฉิดฉิน			
๑๒. ท่ากีดกัน			
๑๓. ท่าขอโทษ			
๑๔. ท่าศรีศิลป์			
๑๕. ท่าลักคอก			
๑๖. ท่าห่มเข้า			
๑๗. ท่าขยันท้า			

ป ๘.๑/ผ ๔-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง นาฏยศัพท์ ภาษาท่าทาง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาษาท่าต่อไปว่าหมายถึงอะไร

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง ตีบทพญา

คำชี้แจง ให้นักเรียนการตีความหมายของบทละครจำออกมาเป็นการแสดงนาฏศิลป์ โดยการนำนาฏยศัพท์ ภาษาท่าทาง ประดิษฐ์เป็นท่าทำให้ได้ความหมายที่ถูกต้องตามหลักนาฏศิลป์

บทเพลงประกอบการแสดง

พ่อนลิบสองเพ็งไทสกล

เนื้อร้อง วารุณีย์ กุลธรรวิโรจน์
ทำนอง ภูไท

บทพญา

อภิวันทนาน้อม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
เหนือกระหม่อม ประชาไทยนบถนอมเทิดพระเกียรติไว้โดยบุญ
พระมหากษัตริย์คุณนำพามา ปวงประชามชื่น
คืนเดือนเพ็งใสดั่งแก้ว งามแล้วทุกประการ
พระราชทานไฟพร้อม พระประทีปเพื่อลือล่อง
พระครองเมืองสืบสร้าง ยืนหมั่นอยู่เกษม
น้อมเกล้ายังกระหม่อม จอมพระทัยเฮาเอย

ใบความรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ ภาษาท่าทาง

คำว่า นาฏยศัพท์ เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า นาฏย-ศัพท์ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายว่า

นาฏย (นาตตะยะ) หมายถึง การฟ้อนรำ การแสดงละคร

ศัพท์ หมายถึง เสียง คำ คำยากที่ต้องแปล

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำแต่ละท่าในวงการนาฏศิลป์ไทย มีชื่อเรียกและลักษณะการปฏิบัติที่ตรงกัน

ความสำคัญของนาฏยศัพท์

๑. เป็นพื้นฐานความรู้ในการฝึกหัดท่ารำ
๒. เป็นการความหมายให้รับรู้ตรงกัน
๓. เสริมสร้างทักษะท่ารำให้มีลีลางดงาม
๔. ช่วยลดเวลาในการเรียนการสอน

นาฏยศัพท์หรือท่ารำเบื้องต้นที่ควรศึกษามีดังนี้

๑. **ถัดเท้า** คือ การวางเท้าหลังถ่ายน้ำหนักตัวไปด้านหลัง แล้วใช้จมูกเท้าถัดไปข้างหน้า แล้ววางเท้าที่ถัดราบลงพื้น ถ่ายน้ำหนักตัวมาข้างหน้า ยกเท้าหลังเหนือพื้น วางจมูกเท้าหลังอีกเพื่อเตรียมถัดจังหวะต่อไป การถัดเท้าแบ่งได้สองชนิดคือ ถัดเท้าอยู่กับที่ และถัดเท้าไขว้
๒. **ตีไหล่** คือ การตีไหล่ไปข้างหลังแล้วตีไหล่อีกกลับมาข้างหน้า
๓. **ลักคอ** หมายถึง การเอียงศีรษะและไหล่ในทางตรงกันข้าม สามารถลักคอใดก่อนก็ได้หรือจะลักคอซ้าย-ขวา สลับกันก็ได้ การลักคอข้างขวา ต้องกอดไหล่ซ้ายลงในเอียงศีรษะขวา ต้องกอดไหล่ขวาลงในเอียงศีรษะซ้ายซ้าย

๔. ห่มเข้า เป็นกิริยาเพื่อเน้นจังหวะในการรำ อยู่ในกิริยาการยกเท้าหรือกระดกเท้า โดยเริ่มจากยืดตัว และยุบตัวลงเล็กน้อยอย่างรวดเร็ว คล้ายกับการกระตุกหัวเข้า อาจจะเป็นการปฏิบัติที่เน้นจังหวะก่อนการก้าวเท้า มักปรากฏในการรำเชิดฉิ่ง การห่มเข้าจะต้องอยู่ในกิริยาการย่อเข้าเสมอ

๕. การขยับเท้า สามารถปฏิบัติได้ทั้งชายและหญิง ถ้าขยับเท้าขวา จะเริ่มด้วยการก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า เมื่อจะขยับเท้าให้เท้านักตัวมาที่เท้าซ้ายเล็กน้อย ขยับเท้าขึ้นและวางลง น้ำหนักกลับมาอยู่เท้าขวา แล้วยกเท้าซ้ายขึ้นวางลงด้วยจมูกเท้าทำสลับกันไปให้พร้อมกับจังหวะเพลง การขยับเท้าน้ำหนักจะอยู่ที่ปลายเท้าหน้าเป็นหลัก เปิดส้นเท้าเล็กน้อย สามารถปฏิบัติได้ทั้งการขยับเท้าอยู่กับที่และเคลื่อนที่

ภาษานาฏศิลป์

ภาษานาฏศิลป์ เป็นการนำท่าทางการเคลื่อนไหว อารมณ์การแสดงออกที่แตกต่างกันไป ของมนุษย์มาประดิษฐ์ท่าทางให้สวยงาม มีรูปแบบมาตรฐานมากขึ้น ทำให้สามารถส่งความหมาย เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจภาษานาฏศิลป์นั้นหมายถึงอะไร ภาษานาฏศิลป์ที่ควรรู้จักและนำไปฝึกปฏิบัติมีดังนี้

ท่าทาง	ชื่อท่า	ความหมาย	วิธีแสดง
	ท่าตัวเรา	ฉัน ตัวเรา ข้าพเจ้า	มือซ้ายจับหงายเข้าอกมือขวาเท้าเอว เอียงขวา
	ท่าเธอ	เธอ	ชี้นิ้วตะแคงมือไปหาคนข้างๆ ตัว
	ท่าปฏิเสธ	ห้าม ไม่รับ	มือข้างใดข้างหนึ่ง ตั้งวงระดับหัวเข็มขัด สายมือเล็กน้อย ส่วนมืออีกข้างเท้าเอว หรือส่งจับหลังก็ได้
	ท่าเกลียด	เกลียด ดุร้าย ขั้ว ชั่ว ชั่วเชิญ	นิ้วชี้ฟาดนิ้วลงต่ำ แล้วเก็บนิ้วชี้
	ท่าไว้มือ	คนสำคัญ ประเทศชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิ	มือข้างใดข้างหนึ่งแบมือ นิ้วทั้งห้าชิดติดกัน ทิ้งข้อมือไปข้างหน้า มืออีกข้างเท้าเอว

ท่าทาง	ชื่อท่า	ความหมาย	วิธีแสดง
	ท่าเทพนม	เคารพ ไหว้ บิดา มารดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์	มือทั้งสองข้างประกบกันระดับอก ปลายนิ้วบานออก
	ท่าตาย	ตาย	แบ่มือคว่ำสองข้างระดับหัวเข็มขัด งอศอกแล้วหงายมือออก แขนตั้งข้าง ลำตัว
	ท่ามอง	มองดู มองหา เฟ่ง	มือข้างใดข้างหนึ่งจับหางระดับหัว เข็มขัดมืออีกข้างส่งจับหลังเอียงข้าง มือส่งจับหลัง
	ท่าพรหมสี่หน้า	ยิ่งใหญ่ มโหฬาร คำจูน เจริญรุ่งเรือง ยั่งยืน	มือทั้งสองจับคว่ำข้างลำตัวระดับเอว หางจับ คลายออกแบมือระดับ ศีรษะ
	ท่าสอดสร้อย มาลา		เอียงซ้ายมือขวาตั้งวงมือซ้ายจับ หางระดับหัวเข็มขัด แล้วคลายมือ จับออกข้างลำตัวส่วนมือขวาที่ตั้งวง ให้จับคว่ำระดับเข็มขัด แล้ว เปลี่ยนเป็นมือซ้ายตั้งวง มือขวาจับ หางเอียงขวา

ท่าทาง	ชื่อท่า	ความหมาย	วิธีแสดง
	ท่าสอดสร้อย มาลา		เอียงซ้ายมือขวาตั้งวงมือซ้ายจับ หางยระดับหัวเข็มขัด แล้วคลายมือ จับออกข้างลำตัวส่วนมือขวาที่ตั้งวง ให้จับคว่ำระดับเข็มขัด แล้ว เปลี่ยนเป็นมือซ้ายตั้งวง มือขวาจับ หางยเอียงขวา
	ท่าเฉิดฉิน	สวยงามงดงาม	เอียงซ้าย มือซ้ายจับหางยระดับอก มือขวาตั้งวงบนม้วนมือจับปล่อย ออกเป็นท่าตั้งวง มือขวาแบหางย ระดับศีรษะเปลี่ยนเป็นเอียงขวา
	ท่ากีดกัน	กีดกัน	ผู้แสดงฝ่ายชาย กางแขนออกทั้ง สองข้างระดับไหล่ ศีรษะเอียงด้าน ซ้ายมือ ผู้แสดงฝ่ายหญิง มือซ้ายเหยียดตรง ระดับไหล่ให้ขนานกับแขนขวาของ ฝ่ายชาย แขนขวาตั้งวงระดับชายพก หันศีรษะเข้าหาฝ่ายชาย
	ท่าขอโทษ	ขอโทษ	ผู้แสดงฝ่ายชายและฝ่ายหญิง มือ ขวาเท้าเอว แขนซ้ายงอศอก เล็กน้อยมือซ้ายตั้งอยู่ในระดับอก ใบหน้าตรงมาด้านหน้า
	ท่าศรศิลป์	ศรศิลป์ (ยิงธนู)	ผู้แสดงฝ่ายชาย เหยียดแขนซ้ายตรง ตั้งมือระดับไหล่ แขนขวายกขึ้นงอ ข้อศอกให้ตั้งฉากกับพื้นมือขวาจับ เข้าหาใบหน้า ศีรษะหันไปด้านหลัง ผู้แสดงฝ่ายหญิง ปฏิบัติเช่นเดียวกัน กับฝ่ายชาย

หลักการตีบทหรือแสดงภาษาท่าประกอบละคร

การตีความหมายของบทละครออกมาเป็นทำรำนั้น ควรเลือกท่าที่เป็นใจความสำคัญของวรรณคดีนั้น ๆ พอ เพราะลีลาของการแสดงละครจำเชื่องช้า บางทีร้องเพลงไปได้วรรคหนึ่ง อาจจะแสดงได้เพียงหนึ่งสองเท่านั้น หลักของการตีความ มีดังนี้

๑. แสดงแต่ท่าสำคัญในวรรณคดีนั้นๆ ทำรำกับคู่พูดต้องคล้องกัน
๒. ความสวยงาม การสื่อความหมายให้ชัดเจน
๓. ควรเลี้ยงท่าซ้ำกัน การเอียงศีรษะ อย่าเอียงซ้ำกันหลายท่า
๔. ในการแสดงท่ารำแต่ละท่า พยายามเปลี่ยนมือซ้ายขวาสลับกันไปมา อย่าใช้มือเดียวซ้ำกันหลายท่า

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ กำหนดงานศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ภาพวาดที่จะแสดงจาก ๒ มิติ ให้ดูเป็น ๓ มิติต้องใช้องค์ประกอบใดช่วย
 - ก. แสงเงา - น้ำหนัก
 - ข. ระยะ - สัดส่วน
 - ค. พื้นที่ว่าง - ขนาด
 - ง. สัดส่วน - พื้นที่ว่าง
๒. หากสิ่งของที่เราจะวาดมีขนาดต่างกันมาก เราต้องคำนึงถึงข้อใด
 - ก. แสงเงา
 - ข. จัดวางระยะ
 - ค. พื้นที่ว่าง
 - ง. สัดส่วน
๓. ข้อใดมีผลต่อความสมดุลของภาพน้อยที่สุด
 - ก. สีคู่ตรงข้าม
 - ข. วรรณะสี
 - ค. พื้นที่ว่าง
 - ง. สัดส่วน
๔. ถ้าต้องการถ่ายทอดให้รู้ถึงบรรยากาศกลางคืนมีแสงจันทร์กระทบสิ่งของควรใช้สีใด
 - ก. น้ำเงิน - เขียว - เหลือง
 - ข. น้ำเงิน - ส้ม - เหลือง
 - ค. ม่วง - ส้ม - เขียว
 - ง. แดง - ส้ม - เหลือง
๕. การแสดงภาษาท่า เพื่อบ่งชี้จุดหมายข้อใด
 - ก. เพื่อให้เกียรติศิลปินผู้คิดค้น
 - ข. เพื่อสอดคล้องกับจังหวะทำนอง
 - ค. เพื่อความสวยงามของการแสดง
 - ง. เพื่อสื่อความรู้สึกของผู้แสดง
๖. การตั้งวงที่ปลายนิ้วอยู่ในระดับไหล่ เป็นการตั้งวงแบบใด
 - ก. ตั้งวงบน
 - ข. ตั้งวงหน้า
 - ค. ตั้งวงกลาง
 - ง. ตั้งวงล่าง

๗. การแสดงให้รู้ว่าเหนื่อย ต้องทำอะไร
- ก. ทำท่ากระโดด
 - ข. ทำท่าโบกมือ
 - ค. ทำท่าเกาหัว
 - ง. ทำท่าหอบ
๘. องค์ประกอบดนตรีมีความสำคัญอย่างไร
- ก. ทำให้บรรเลงดนตรีเก่งขึ้น
 - ข. ทำให้บทเพลงมีความละเอียด
 - ค. ทำให้บทเพลงมีความไพเราะน่าฟัง
 - ง. ทำให้เนื้อเพลงมีความหมายแปลกใหม่
๙. ศัพท์สังคีตดนตรีไทยข้อใดเป็นเสียงร้องที่ไม่ตรงกับระดับเสียงที่ถูกต้อง
- ก. ไหว
 - ข. เพี้ยน
 - ค. เอื้อน
 - ง. ทาง
๑๐. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของดนตรี
- ก. จังหวะ
 - ข. ทำนอง
 - ค. ผู้ประพันธ์เพลง
 - ง. การประสานเสียง

หน่วยที่ ๘ : หน่วยย่อยที่ ๒ จิตนาการหรรษา

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการहरรรษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย **x** ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. สีคู่ใดเป็นสีคู่ตรงข้าม
ก. เหลือง - ส้ม
ข. น้ำเงิน - เขียว
ค. แดง - ส้ม
ง. เหลือง - ม่วง
๒. ถ้าวาดภาพพื้นหลังเป็นสีม่วง ควรระบายสีในภาพด้วยสีใดจึงจะทำให้ภาพเด่นขึ้น
ก. เขียว น้ำเงิน
ข. เหลือง เขียวเหลือง
ค. แดง ส้มแดง
ง. เขียว ม่วงแดง
๓. ข้อใดสร้างสรรค์โดยไม่ต้องใช้ภาพวาดระบายสีประกอบก็ได้
ก. แผนภาพ
ข. แผนผัง
ค. ภาพประกอบ
ง. แผนภูมิ
๔. เพลงดวงจันทร์ขลุ่ยฟ้า ต้องใช้ทำรำข้อใด
ก. ทำซึกแบ่งผัดหน้า
ข. ทำสอดสร้อยมาลา
ค. ทำจันทร์ทรงกลด
ง. ทำรำส่าย
๕. ความรู้ภาษาไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ข้อใด
ก. ทำรำ
ข. บทเจรจา
ค. การสร้างฉาก
ง. การเคลื่อนไหว
๖. การใช้ภาษาทำประกอบเพลงปลุกใจ ควรมีลักษณะอย่างไร
ก. อ่อนช้อย
ข. กระฉับกระเฉง
ค. แข็งกระด้าง
ง. เชื่องช้า

๗. การอ่านโน้ตเพลงไทย มีหลักการอ่านอย่างไร
- ก. อ่านจากซ้ายไปขวา
 - ข. อ่านจากขวาไปซ้าย
 - ค. อ่านท่อนใดก็ได้
 - ง. อ่านจากท่อนสุดท้ายไปท่อนแรก
๘. สัญลักษณ์ทางดนตรีที่ใช้สำหรับบันทึกตัวโน้ตคืออะไร
- ก. บันไดเสียง
 - ข. บรรทัด ๕ เส้น
 - ค. เครื่องหมายพักเสียง
 - ง. เครื่องหมายกำกับบรรทัด
๙. ตัวโน้ตตัวใดที่อัตราความยาวของเสียงสั้นที่สุด
- ก. ตัวกลม
 - ข. ตัวขาว
 - ค. ตัวเข็บบีสองชั้น
 - ง. ตัวเข็บบีสองชั้น
๑๐. ห้องเพลงของเพลงไทยจะบันทึกตัวโน้ตได้มากที่สุดกี่ตัว
- ก. ๒ ตัว
 - ข. ๓ ตัว
 - ค. ๔ ตัว
 - ง. ๕ ตัว

ป ๘.๒/ผ ๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

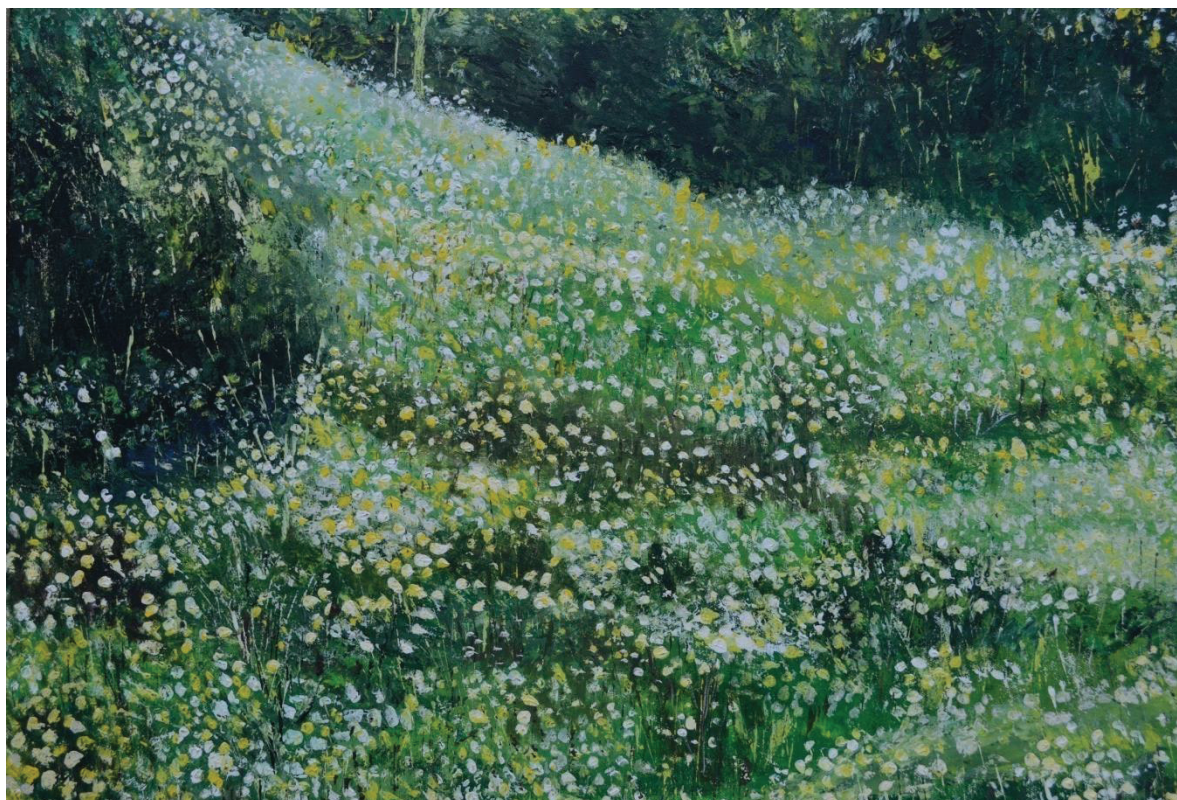
เรื่อง ธรรมชาติแสนสวย

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่น หรือสีวรรณะเย็น

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ตัวอย่างภาพที่ ๑
หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการทรรษา แผนที่ ๑

ภาพสีวรรณะเย็น

ผลงานของ : ศิริ สัตถาผล

ตัวอย่างภาพที่ ๒
หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการทรรษา แผนที่ ๑

ภาพสีวรรณะอุ่น

ผลงานของ : สนาม จันทรเภาะ

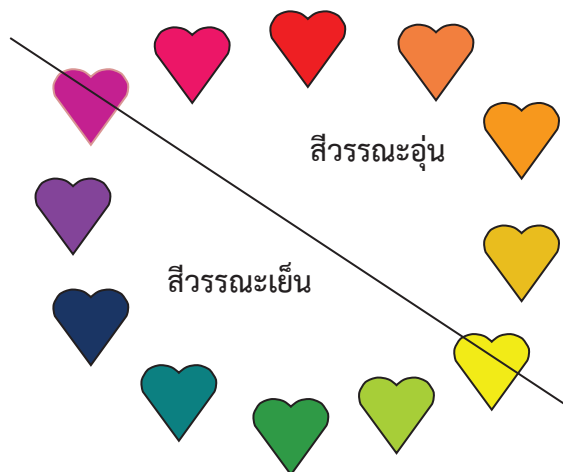
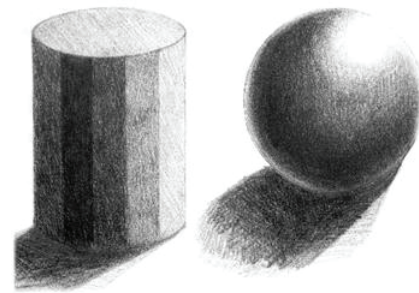
ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑ หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา เรื่อง น้ำหนัก แสง-เงา วรรณะสี วงสีธรรมชาติ สีคู่ตรงข้าม

น้ำหนัก แสง - เงา ในภาพ หมายถึง ความเข้มของสีวัตถุที่เกิดจากแสงสว่างส่องมายังวัตถุต่าง ๆ แล้วสามารถมองเห็นเป็นรูปร่างรูปทรงอย่างไร นอกจากนั้นแสงเงาหรือน้ำหนักสียังบอกได้ถึงการจัดระยะ ความลึกในภาพดูมีมิติ มีความสมจริงได้ด้วย

วรรณะสี แบ่งออกเป็นวรรณะสีอุ่นและวรรณะสีเย็น

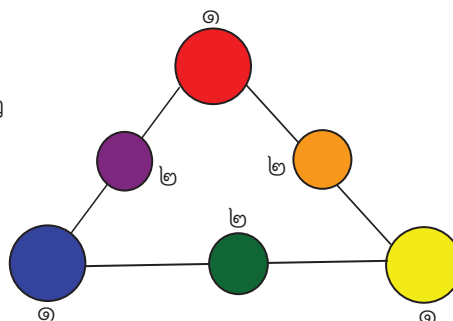
สีวรรณะอุ่น คือสีที่ให้ความรู้ร้อนแรง ตื่นเต้น รู้สึกสว่าง เหมือนเวลากลางวัน

สีวรรณะเย็น คือสีที่ให้ความรู้สึกเย็นสบาย สดชื่น เยือกเย็น รู้สึกสงบ เหมือนเวลากลางคืน สีที่เป็นได้ทั้งวรรณะอุ่น - วรรณะเย็นคือ สีม่วงแดง และสีเหลือง

วงสีธรรมชาติ ได้แก่การนำแม่สีมาผสมให้เกิดสีใหม่ ประกอบด้วย

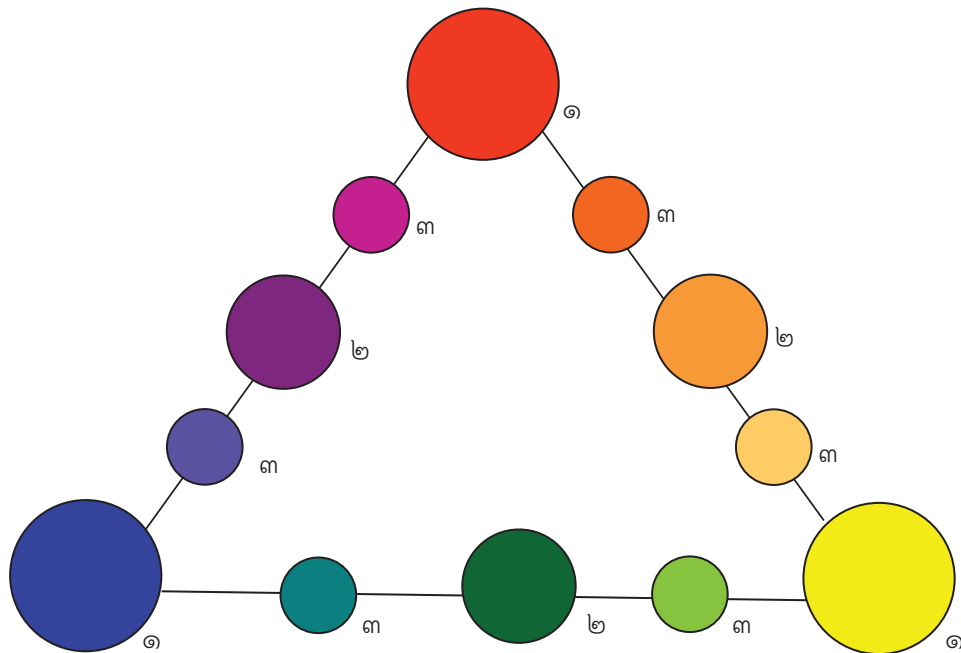
- สีขั้นที่ ๑ คือแม่สี ได้แก่ สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน
- สีขั้นที่ ๒ คือสีที่เกิดจากสีขั้นที่ ๑ (แม่สี) ผสมกันในอัตราส่วนเท่ากัน จะทำให้เกิดสีใหม่ ๓ สีได้แก่
สีแดง ผสมกับสีเหลือง ได้สีส้ม
สีแดง ผสมสีน้ำเงิน ได้สีม่วง
สีเหลือง ผสมสีน้ำเงิน ได้สีเขียว

- สีชั้นที่ ๓ คือสีที่เกิดจากสีชั้นที่ ๑ ผสมกับสีชั้นที่ ๒

ในอัตราส่วนเท่ากัน จะได้สีอื่น ๆ อีก ๖ สี ได้แก่

๑. สีแดง ผสมกับสี ส้ม ได้สี ส้มแดง	๒. สีแดง ผสมกับสี ม่วง ได้สี ม่วงแดง
๓. สีเหลือง ผสมกับสี เขียว ได้สี เขียวเหลือง	๔. สีน้ำเงิน ผสมกับสี เขียว ได้สี เขียวน้ำเงิน
๕. สีน้ำเงิน ผสมกับสี ม่วง ได้สี ม่วงน้ำเงิน	๖. สีเหลือง ผสมกับสี ส้ม ได้สี ส้มเหลือง

สีคู่ตรงข้าม หรือสีตัดกัน คือ สีที่ไม่ได้เกิดจากการผสมกันของสีนั้น ๆ เช่น สีเขียว เกิดจาก สีน้ำเงิน ผสมสี เหลือง เพราะฉะนั้น สีคู่ตรงข้ามของสีเขียว คือ สีแดง หรือสังเกตง่าย ๆ สีคู่ตรงข้าม คือ สีที่อยู่ตรงกันข้ามกันใน วงสีนั่นเอง

การสร้างงานศิลปะโดยนำสีตัดกันไปใช้จะทำให้ภาพดูมีชีวิตชีวา แต่ถ้าใช้มากเกินไปก็จะทำให้ภาพ ดูแข็งกระด้าง ดังนั้นเราสามารถใช้สีดำหรือสีขาวมาช่วยลดความแข็งกระด้างดังกล่าวลงได้

บ ๘.๒/ผ ๒-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง หมู่บ้านของฉัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพเพื่อสร้างแผนผังหมู่บ้านของตนเอง แสดงสถานที่สำคัญของหมู่บ้าน

ชื่อ.....
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑
หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการทรรษา แผนที่ ๒
เรื่อง การสร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนที่ และภาพประกอบ

๑. แผนภาพ คือ ภาพที่ช่วยอธิบายเรื่อง เพื่อให้เห็นภาพสิ่งที่ต้องการอธิบายให้เข้าใจง่ายขึ้น
ตัวอย่างแผนภาพ (โทษของการตัดไม้ทำลายป่า)

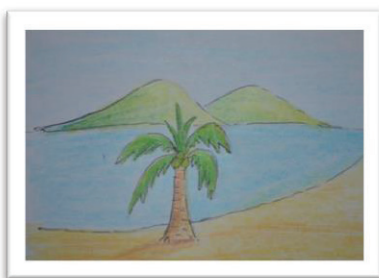

๒. แผนที่ คือภาพแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ โดยย่อ ซึ่งวิธีการวาดแบบการมองจากที่สูง
ลงสู่ด้านล่าง ทำให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของสถานที่เหล่านั้น
ตัวอย่างแผนที่แสดงสถานที่สำคัญในหมู่บ้าน

๓. ภาพประกอบ คือภาพที่สร้างขึ้นเพื่อประกอบการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีรายละเอียดมาก
ให้ผู้รับรู้ได้ง่ายขึ้น เช่น "ภาพประกอบเรื่องชีวิตปูเสฉวนในวันนี้"

๑

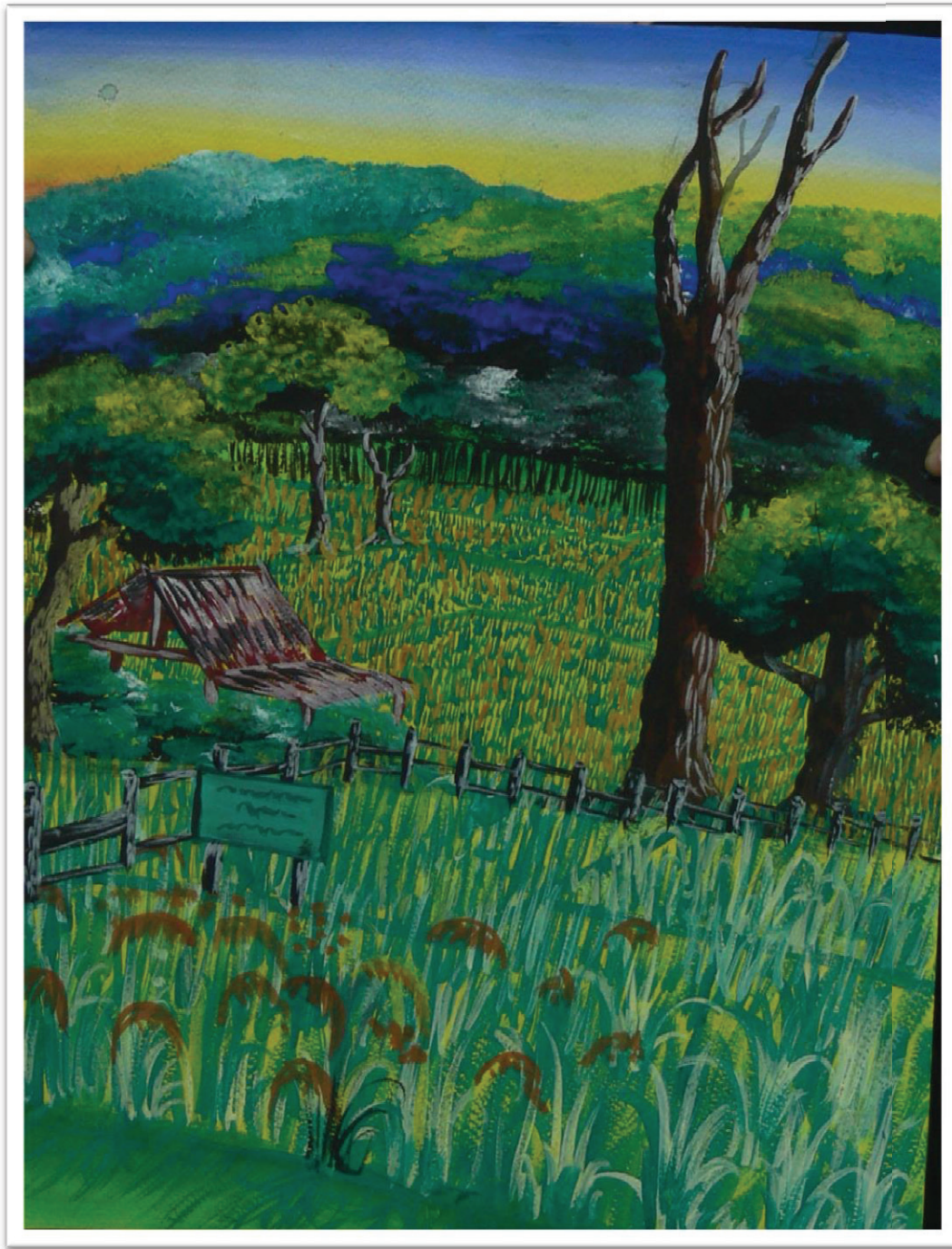
๒

๓

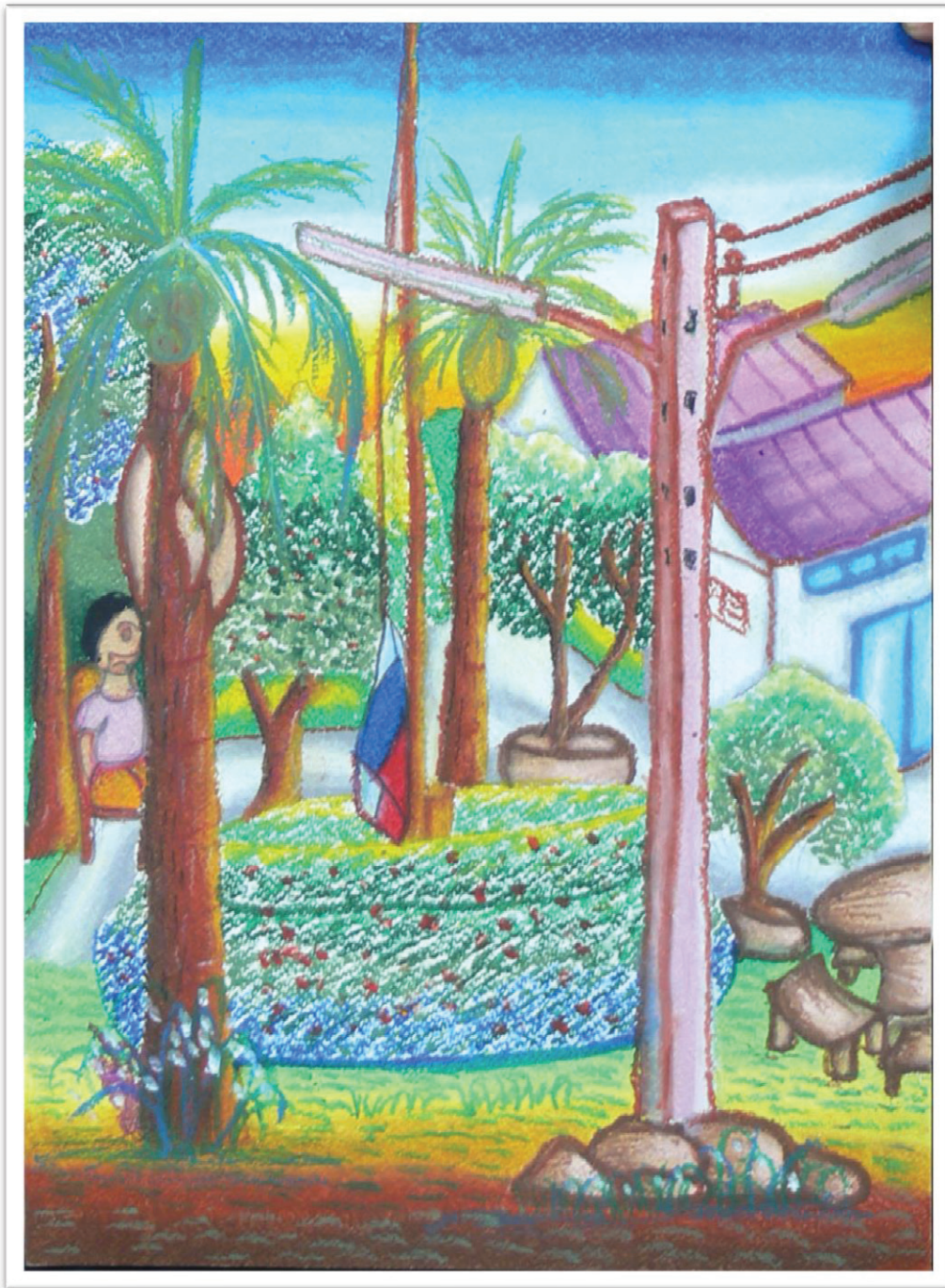

ภาพตัวอย่างที่ ๑ หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการทรรษา แผนการเรียนรู้ที่ ๒
ภาพที่ระบายด้วยสีโปสเตอร์

ผลงานของ : นางสาวอาทิตย์ยา หงษ์ตัน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านหลุมเสา
สพป.สกลนคร เขต ๑

ภาพตัวอย่างที่ ๒ หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ ภาพที่ระบายด้วยสีชอล์ค

ผลงานของ : เด็กหญิงชไมพร โคตรชัน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านหลุบเลา
สพป.สกลนคร เขต ๑

ป ๘.๒/ผ ๓-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ประเภทของเครื่องดนตรีไทยและสากล

คำชี้แจงให้นักเรียนเขียนชื่อเครื่องดนตรีไทย และดนตรีสากล

ประเภทของเครื่องดนตรีสากล

๑. เครื่องสาย ได้แก่
๒. เครื่องลมไม้ ได้แก่
๓. เครื่องลมทองเหลือง ได้แก่
๔. เครื่องคีย์บอร์ด ได้แก่
๕. เครื่องกระทบ ได้แก่

ชื่อ

โรงเรียน ชั้น เลขที่

ป ๘.๒/ผ ๓-๐๑

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง การใช้และดูแลรักษาเครื่องดนตรีไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวิธีใช้และการเก็บรักษาเครื่องดนตรีไทยที่กำหนด

๑.

วิธีใช้

.....

การเก็บรักษา

.....

.....

.....

๒.

วิธีใช้

.....

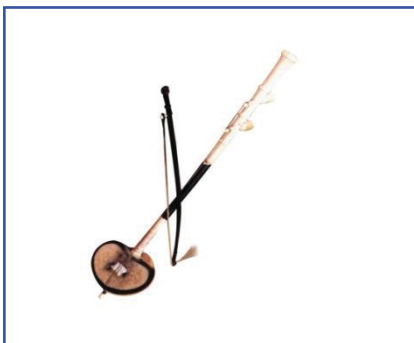
การเก็บรักษา

.....

.....

.....

๓.

วิธีใช้

.....

การเก็บรักษา

.....

.....

.....

ชื่อ

โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑
เรื่อง ประเภทเครื่องดนตรีสากล

๑.กีตาร์โปร่ง.....

๓.ไวโอลิน.....

๔.แซ็กโซโฟน.....

๕.เฟรนช์ฮอร์น.....

๕.ไซโลโฟน.....

๖.หีบเพลงชัก.....

ประเภทเครื่องดนตรี

๑. เครื่องสาย ได้แก่ กีตาร์โปร่ง ไวโอลิน.....
๒. เครื่องลมไม้ ได้แก่แซ็กโซโฟน.....
๓. เครื่องลมทองเหลือง ได้แก่เฟรนช์ฮอร์น.....
๔. เครื่องคีย์บอร์ด ได้แก่หีบเพลงชัก.....
๕. เครื่องกระทบ ได้แก่ไซโลโฟน.....

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒

เรื่อง การใช้และการดูแลรักษาเครื่องดนตรีไทย

ประเภทเครื่องดีด จะเข้

๑. วิธีการนั่งบรรเลงจะเข้ให้นั่งพับเพียบตัวตรง ด้านกระพุ้งอยู่ด้านซ้ายมือของผู้บรรเลง ลูกบิดอยู่ด้านขวามือของผู้บรรเลงมือซ้ายใช้สำหรับกดนมจะเข้ มือขวาสำหรับพันไม้ดีด และดีดสายจะเข้
๒. การอุ้มจะเข้ ต้องอุ้มให้ขนานกับพื้น โดยนำกระพุ้งแนบด้านข้างลำตัวผู้ถือจะเข้
๓. การทำความสะอาดจะเข้ควรใช้ผ้าที่มีความนุ่มชุบน้ำหมาดๆ ใช้ห่อด้วยผ้าเพื่อกันฝุ่นละออง

ประเภทเครื่องตี ระนาดเอก

๑. ลักษณะการบรรเลงระนาดผู้บรรเลงนั่งพับเพียบหรือขัดสมาธิ โดยให้ลำตัวอยู่กึ่งกลางของเท้าระนาด การจับไม้ระนาด ให้นิ้วชี้อยู่ด้านบนของก้านไม้ นิ้วโป้งอยู่ด้านข้างนิ้วกลางนิ้วง้วนิ้วก้อยกำอยู่ใต้ไม้
๒. เมื่อบรรเลงเสร็จต้องปลดเชือกคล้องหูระนาดด้านซ้ายมือลงเพื่อป้องกันไม่ให้เชือกรับน้ำหนักของผืนตลอดเวลา
๓. ควรเก็บไม้ระนาดไว้ได้ตรง ไม่วางทิ้งบนพื้น หรือวางบนผืนระนาด เพราะอาจจะหักได้ ในกรณีนั่งทับ

ประเภทเครื่องสี ซอด้วงและซออู้

๑. ผู้บรรเลงควรขึ้นสายซอ และเลื่อนหย่องหรือหมอนให้อยู่กึ่งกลางของหน้าซอ จากนั้นเทียบเสียงของซอตามประเภทซอนั้นๆ ผู้บรรเลงนั่งตัวตรง มือซ้ายจับคันซอเพื่อกด สายซอ มือขวา จับคันชัก
๒. เมื่อบรรเลงเสร็จ ควรลดสายและปลดหย่อง เลื่อนหมอนขึ้นไว้บนขอบกะโหลกซอ
๓. ควรใช้ผ้าที่มีความนุ่มและแห้งเช็ดซอทุกครั้งจากการบรรเลงเสร็จ ควรใส่ถุงเก็บเพื่อสะดวกในการเก็บ

ประเภทเครื่องเป่า ขลุ่ย และปี่

๑. ทำนึ่งในการเป่า ผู้เป่าสามารถนั่งได้ทั้งท่าพับเพียบและนั่งขัดสมาธิ นั่งตัวตรง ยกมือทั้งสองข้างให้แขนทั้งสองข้างกางออกพอประมาณ ไม่หนีบแขน จับขลุ่ยและปี่ในท่าสบาย โดยใช้มือ ขวาอยู่ด้านบนมือซ้ายอยู่ด้านล่าง
๒. การทำความสะอาดโดยการนำส่วนที่เปียกน้ำลายไปล้างด้วยน้ำสะอาดส่วนใดที่ไม่ถูก น้ำลายให้ใช้ผ้าเช็ด
๓. ไม่ควรวางขลุ่ยหรือปี่ไว้กับพื้น สามารถกลิ้ง หรือตกทำให้แตกได้ เก็บใส่กล่องหรือถุงให้เรียบร้อย

ป ๘.๒/ผ ๔-๐๑

ใบงานที่ ๐๑ เรื่อง การอ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่าน เขียนโน้ตเพลงไทยอย่างง่าย ๆ ๑ เพลง

เพลง.....

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ป ๘.๒/ผ ๔-๐๒

ใบงานที่ ๐๒ เรื่อง การอ่าน และเขียนตัวโน้ตดนตรีสากล

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่าน และ เขียนตัวโน้ตดนตรีสากลที่กำหนดให้

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่าน เขียนตัวโน้ตดนตรีสากล ตามที่กำหนด

๑. โน้ตตัวกลม
๒. โน้ตตัวขาว
๓. โน้ตตัวดำ
๔. โน้ตตัวเข้บ็ต ๑ ชั้น
๕. ญญแฉซอล

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑ เรื่อง โน้ตดนตรีไทยและโน้ตดนตรีสากล

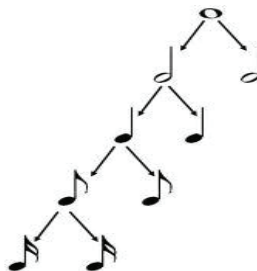
โน้ตดนตรี คือ เครื่องหมายที่แทนค่าเสียงดนตรี เพื่อให้มีความเป็นสากลในการบันทึกโน้ตดนตรีให้นักดนตรีเล่น เราจะแบ่งพิจารณาใน ๒ ลักษณะคือ

๑. ระดับเสียงสูงต่ำของโน้ตดังกล่าว โดยสามารถทราบจากระบบ "บรรทัด ๕ เส้น"

๒. การกำหนดค่าความสั้นยาวของเสียงโดยจะทราบจากลักษณะของตัวโน้ต ดังนี้

๑. โน้ตตัวกลม	เท่ากับ	๔ จังหวะ
๒. โน้ตตัวขาว	เท่ากับ	๒ จังหวะ
๓. โน้ตตัวดำ	เท่ากับ	๑ จังหวะ
๔. โน้ตเข้บัต ๑ ชั้น	เท่ากับ	๑/๒ จังหวะ
๕. โน้ตเข้บัต ๒ ชั้น	เท่ากับ	๑/๔ จังหวะ

ประเภทของกุญแจประจำหลัก

กุญแจประจำหลักในการบันทึกดนตรีสมัยใหม่มีใช้อยู่เพียงสามชนิดคือ กุญแจซอล กุญแจโด และกุญแจฟา ซึ่งกุญแจแต่ละชนิดจะอ้างอิงถึงเสียงซอล โด และฟา ตามลำดับ ตามตำแหน่งที่กุญแจนั้นได้ไปคาบเกี่ยวไว้บนบรรทัดเส้นและช่องอื่นๆ ก็จะสัมพันธ์กับโน้ตบนเส้นนั้น

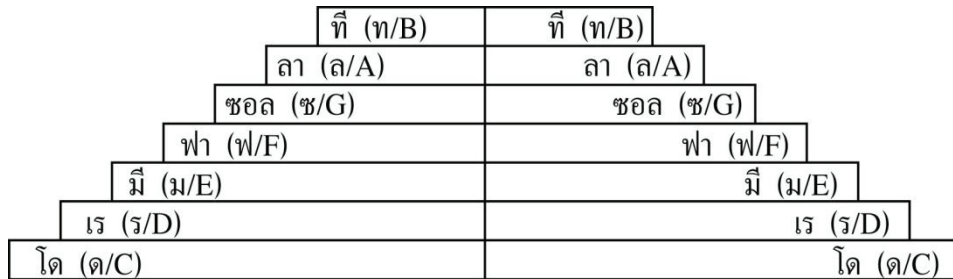
 กุญแจซอล เสียงซอลที่อยู่เหนือเสียงโดกลาง ตำแหน่งที่คาบเกี่ยวส่วนโค้งกันหอยตรงกลาง

 กุญแจโด เสียงโดกลาง ตำแหน่งที่คาบเกี่ยวกึ่งกลางกุญแจโด

 กุญแจฟา เสียงฟาที่อยู่ใต้เสียงโดกลางตำแหน่งที่คาบเกี่ยวหัวของกุญแจหรือระหว่างสองจุด

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒ เรื่อง โน้ตดนตรีไทยและโน้ตดนตรีสากล

แผนภาพขั้นบันไดระดับเสียงดนตรี

เพลงงามแสงเดือน

งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า
เราเล่นเพื่อสนุก
ขอให้เล่นพอรำ

งามใบหน้าเมื่ออยู่วงรำ (ซ้ำ)
เปลื้องทุกข์วายระกำ
เพื่อสามัคคีเอย

เพลงงามแสงเดือน

เพลงงามแสงเดือน							
— — — ด	— ฟ — ร	— ด — ด	— ล ด ล	— — — ซ	— ฟ — ร	— — ด ร	— ฟ — ฟ
— — — ด	— ฟ — ร	— ด — ด	— ล ด ล	— — — ซ	— ฟ — ร	— — ด ร	— ฟ — ฟ
— — — —	— ด — ล	— — — ซ	ล ซ ฟ ร	— — — —	— ฟ — ล	— — ด ล	ซ ฟ — ซ
— — — ซ	ล ซ ฟ ร	— — — —	— ฟ — ซ	— ซ ฟ ร	— ด — ฟ	— ร ด ล	— ซ — ฟ

บ ๘.๒/ผ ๕-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง การประดิษฐ์ทำสร้างสรรค์ประกอบเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนและปรึกษากันเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑. ศึกษาเนื้อเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย เรื่อง การประดิษฐ์ทำสร้างสรรค์ประกอบเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดประดิษฐ์ทำประกอบเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย คิดท่าทางประกอบเพลง ออกมานำเสนอผลงานที่ละกลุ่ม
๓. ให้นักเรียนออกแบบการแปรแถวเพลงขอไทยอยู่เป็นไทย อย่างน้อย ๔ รูปแบบการแปรแถว ออกมานำเสนอผลงานที่ละกลุ่ม

เพลงขอไทยอยู่เป็นไทย

ขอไทยเราอยู่เป็นไทย
ขอปวงหมู่ประชา
ใครกล้ามาผจญ

ขอไทยเราอยู่คู่ฟ้า
ไทยเป็นสุขและสมบูรณ์พูนผล
จงให้ศัตรูทุกคนแพ้ไทยมลายไป

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เรื่อง หลักและวิธีการประดิษฐ์นาฏศิลป์

การแสดงประเภทสร้างสรรค์ปรับปรุงขึ้นใหม่มี ลักษณะทำซ้ำไม่ตายตัว จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ ตัวบุคคลตลอดจนฝีมือและความสามารถของผู้แสดงการประดิษฐ์สร้างสรรค์ทำซ้ำเป็นการ นำความรู้จากการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย เช่น การฝึกหัดนาฏศิลป์เบื้องต้น นาฏยศัพท์ การใช้ท่าทางเพื่อสื่อ ความหมายมาใช้ในการประดิษฐ์ทำซ้ำ ดังนั้นการประดิษฐ์สร้างสรรค์ทำซ้ำ จึงมีขั้นตอนจากง่ายไปหายาก โดยเริ่ม จากขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๑. การเคลื่อนไหวร่างกาย

การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงเป็นการประดิษฐ์สร้างสรรค์ทำซ้ำอย่างอิสระโดยใช้ให้ฟังเพลง แล้วเคลื่อนไหวร่างกายพร้อมกับเสียงเพลง การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระนี้ เคลื่อนไหวร่างกายโดยกระตบ จังหวะเพียงอย่างเดียวเพื่อเลียนแบบธรรมชาติตามจินตนาการของตนเอง การใช้ภาษาท่าทางเพื่อสื่อความหมาย

การใช้ภาษาท่าทางเพื่อบ่งบอกความหมายนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เนื่องจากนาฏศิลป์ไทยเป็นสาระที่ ว่าด้วยการพ้องร่ำ ดังนั้น การประดิษฐ์ทำซ้ำต้องคำนึงถึงการพ้องร่ำที่สื่อความหมายตามเนื้อร้อง โดยใช้ท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูดซึ่งอาจเป็นท่าทางเพื่อเลียนแบบธรรมชาติหรือสัตว์

๒. การใช้ท่าทางแทนคำพูดหรือใช้ภาษานาฏศิลป์ประกอบเพลง

การประดิษฐ์ทำซ้ำโดยท่าทางแทนคำพูดหรือใช้ภาษานาฏศิลป์ประกอบเพลง เป็นการใช้ท่าทางบ่งบอก ความหมายตามเนื้อเพลง ด้วยการร้อยเรียงแต่ละท่ามารำประกอบเพลง โดยใช้ท่าทางเพื่อสื่อความหมาย ของเพลงนั้น ๆ ในขั้นตอนจะต้องนำหลักนาฏศิลป์ไทยมาใช้ในการประดิษฐ์ทำซ้ำ กล่าวคือ แทนที่จะให้ผู้เรียน แสดงท่าทางอย่างอิสระและใช้ท่าทางตามแล้วยังต้องนำท่าทางเหล่านั้นมาประดิษฐ์ให้สวยงามถูกต้องตามหลัก นาฏศิลป์ไทยด้วยการประดิษฐ์ทำซ้ำประกอบเพลงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักนาฏศิลป์ไทย ดังนี้

๒.๑ การใช้ท่าทางสื่อความหมายตามหลักนาฏศิลป์ไทย เช่น หากต้องการสื่อความหมายว่า สวยงาม ก็จะใช้ท่าเชิดฉิน หรือหากจะประดิษฐ์ทำซ้ำในท่ารำช่วงทำนองเพลง ก็จะใช้ท่าสูงแล้วลงมาจนถึง ท่าต่ำ เช่น สอดสูง ฝ่าลา ชำนางนอน เป็นต้น

๒.๒ การหลีกเลี่ยงการใช้ท่าซ้ำเพื่อสื่อความหมาย หากเนื้อร้องมีเนื้อร้องที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ก็จะไม่ใช้ท่าซ้ำซ้ำ ๆ กันในการสื่อความหมาย แต่จะใช้ท่าอื่น ๆ ที่บอกความหมายตามเนื้อร้องได้ถูกต้องเช่น เนื้อร้องที่ว่า “โสมนัสเปรมปรีดิ์” เป็นต้น

๒.๓ การใช้ท่าทางสื่อความหมายต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของผู้แสดงให้ความสัมพันธ์ สอดคล้องสวยงามกลมกลืนกัน ในการประดิษฐ์ทำซ้ำ ระบุว่า ผู้ประดิษฐ์ทำซ้ำต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของ ผู้แสดงทุกคนให้มีท่าสัมพันธ์และสอดคล้องกลมกลืนกัน เช่น การประดิษฐ์ท่าคู่ การสอดสูงเข้าหากันหรือ ออกจากกัน หรือการเข้าวงด้วยท่าร่ำที่กลมกลืนกัน เป็นต้น

๒.๔ การประดิษฐ์ทำซ้ำประกอบเพลงต้องคำนึงถึงวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย เนื่องจากผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้นจะประดิษฐ์ทำซ้ำยากง่ายแตกต่างกันออกไป เช่น ผู้เรียนระดับประถมศึกษา ก็ควรจะใช้ท่าร่ำ ที่ง่ายไม่ซับซ้อน และเนื้อเพลงจะต้องไม่ยาวมาก ส่วนใหญ่ท่าร่ำจะเป็นการใช้ท่าทางสื่อความหมายแทนคำพูด และจะใช้ภาษานาฏศิลป์น้อย แต่จะใช้ท่าทางธรรมชาติมาประดิษฐ์ทำซ้ำมากที่สุด เพราะง่ายแก่การเลียนแบบ และจดจำเหมาะสมกับวัยเรียน เป็นต้น

เปรียบเทียบท่าทางจากธรรมชาติมาประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นท่ารำ ท่าทางธรรมชาติ

ท่ารับกระทรงพระประทีปพระราชทาน

ท่าลอยกระทรง

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร. ๒๕๕๖

ประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นท่ารำ

ที่มา : วารุณีย์ กุลธรรวิโรจน์. ๒๕๕๖

ใบกิจกรรมที่ ๐๑ เรื่อง รำวงมาตรฐาน

- คำชี้แจง**
- ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงรำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า พร้อมแสดงท่าช้างประสานงา ทำจันทร์ทรงกลด ฝึกซ้อมให้คล่อง
 - จับคู่ชาย – หญิง แล้วจัดกลุ่ม ๆ ละ ๔ - ๕ คู่ ออกมาแสดงท่ารำประกอบเพลงหน้าชั้นเรียน

เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

คำร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม

ทำนอง ครูเอื้อ สุนทรสนาน

ดวงจันทร์ขวัญฟ้า
จันทร์ประจักษ์ราตรี
ที่เทิดทูนคือชาติ
ถนอมแนบสนิทใน

ชื่นชีวาขวัญพี่
แต่ขวัญพี่ประจักษ์ใจ
เอกราชอธิปไตย
คือขวัญใจพี่เอย

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

รำวง มีกำเนิดมาจาก รำโทน เป็นการละเล่นพื้นเมืองของภาคกลาง ในการฟ้อนรำจะใช้จังหวะโทน ตีตามหน้าทับ จึงเรียกการฟ้อนรำแบบนี้ว่า รำโทน

รำวงมาตรฐาน เป็นท่ารำท่าหนึ่งประจำชาติไทย ที่มีการพัฒนาให้มีความเป็นมาตรฐานบทเพลงที่ใช้ ในการรำวงมาตรฐาน

เพื่อเชิดชูศิลปะการละเล่นพื้นเมืองนี้ให้มีระเบียบเรียบร้อย เป็นแบบฉบับอันดีงามตามแบบนาฏศิลป์ ของไทย กรมศิลปากรจึงได้สร้างบทร้องขึ้นใหม่ ๔ บท คือ งานแสงเดือน ชาวไทย รำมาชิมารำ คีนเคือนหงาย พร้อมทั้งท่ารำที่สวยงาม ถูกต้องตามแบบนาฏศิลป์ไทย และกรมศิลปากรได้เปลี่ยนชื่อใหม่ จากที่เรียกว่า รำโทน เป็นรำวง เพราะผู้เล่นร่วมวงกันเล่นและเคลื่อนย้ายเวียนไปเป็นวง

ต่อมาท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้แต่งบทขับร้องเพิ่มเติมใหม่อีก ๖ เพลง คือ ดอกไม้ของชาติ ดวงจันทร์วันเพ็ญ หญิงไทยใจงาม ยอดชายใจหาญ ดวงจันทร์ขวัญฟ้า และ บุชานกรบ โดยมีกรมประชาสัมพันธ์ และกรมศิลปากรเป็นผู้ประพันธ์ทำนอง และกรมศิลปากรเป็นผู้ประพันธ์ทำรำ

ปัจจุบันมีผู้นำเอาไปเล่นสลับ เต้น ลีลาศ กรมศิลปากรจึงได้ปรับปรุงโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เป็น ระเบียบเรียบร้อย เป็นแบบฉบับมาตรฐานและสะดวกในการเผยแพร่รำนาฏศิลป์ของไทยต่อไป จึงเรียกว่า รำวงมาตรฐาน

เนื้อร้อง ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย จังหวะสนุกสนาน ความหมายเพลงส่วนใหญ่ มุ่งให้เห็น ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ ยกย่องความสามารถของบรรพบุรุษคนไทย และความงามความสามารถของหญิงไทยสมัยโบราณ

วิธีแสดง

๑. ก่อนการแสดงแต่ละเพลงจะมีการบรรเลงดนตรีนำ ๑ วรรค เพื่อให้ผู้แสดงเตรียมตัวตั้งต้นจังหวะ พร้อมกัน
๒. แสดงจับเป็นคู่ชาย – หญิง รำกันเป็นวงกลม
๓. จำนวนผู้แสดงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานที่
๔. ระยะห่างระหว่างคู่ไม่ห่างหรือชิดกันจนเกินไป ขณะรำควรรักษาวงไม่ให้เบี้ยวหรือขาดตอน
๕. ก่อนการแสดงชาย – หญิง ต้องทำความเคารพซึ่งกันและกันเพื่อถือว่าเป็นการให้เกียรติต่อกัน

เครื่องแต่งกาย แบ่งเป็น ๓ ประเภท

- แบบไทยพื้นเมือง
- แบบไทยสากลนิยม
- แบบไทยประยุกต์

เครื่องดนตรี ได้แก่ ระนาดเอก ข้องวงใหญ่ โทน กรับ ฉิ่ง ฉาบ

เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า

คำร้อง ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม
ดวงจันทร์ขวัญฟ้า
จันทร์ประจักษ์ราตรี
ที่เทิดทูนคือชาติ
ถนอมแนบสนิทใน

ทำนอง ครูเอื้อ สุนทรสนาน
ชื่นชีวาขวัญฟ้า
แต่ขวัญฟ้าประจักษ์
เอกราชอธิปไตย
คือขวัญใจพี่เอย

ท่าทาง	ท่ารำ	บทเพลง	วิธีแสดง
	ท่าช้างประสานงา	ดวงจันทร์ขวัญฟ้า	ก้าวขวา มือทั้งสองจับคว่ำ แขนงอเล็กน้อย ก้าวเท้า ซ้ายพร้อมทั้งพลิกฝ่ามือขึ้น เป็นจีบหงาย แขนตั้งยื่น ไปตรงหน้า เท้าขวาวาง หลัง ศีรษะ เอียงซ้าย (ท่า ช้างประสานงา)
	ท่าจันทร์ทรงกลด แปลง	ชื่นชีวาขวัญฟ้า	แก้มเท้าซ้าย พร้อมกับม้วน มือที่จีบหงาย เปลี่ยนเป็น ตั้งวงหน้า ก้าวเท้า ขวา เท้าซ้ายวางหลัง ศีรษะ เอียงขวา
	ท่าช้างประสานงา	จันทร์ประจักษ์ราตรี	ปฏิบัติเหมือนท่า “ดวง จันทร์ขวัญฟ้า” (ท่าช้าง ประสานงา)
	ท่าจันทร์ทรงกลด แปลง	แต่ขวัญฟ้าประจักษ์	ปฏิบัติเหมือนท่า “ชื่นชีวา ขวัญฟ้า” (ท่าจันทร์ทรงกลด แปลง)

ท่าทาง	ท่ารำ	บทเพลง	วิธีแสดง
	ท่าช้างประสาธนา	ที่เทิดทูนคือชาติ	ปฏิบัติเหมือนท่า “ดวงจันทร์ขวัญฟ้า” (ท่าช้างประสาธนา)
	ท่าจันทร์ทรงกลดแปลง	เอกราชอธิปไตย	ปฏิบัติเหมือนท่า “ขึ้นชีวาขวัญฟ้า” (ท่าจันทร์ทรงกลดแปลง)
	ท่าช้างประสาธนา	ถนอมแนบสนิทใน	ปฏิบัติเหมือนท่า “ดวงจันทร์ขวัญฟ้า” (ท่าช้างประสาธนา)
	ท่าจันทร์ทรงกลดแปลง	คือขวัญใจพี่เอย	ปฏิบัติเหมือนท่า “ขึ้นชีวาขวัญฟ้า” (ท่าจันทร์ทรงกลดแปลง)

การปฏิบัติท่าช้างประสาธนา , ท่าจันทร์ทรงกลด

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย **x** ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. สีคู่ใดเป็นสีคู่ตรงกันข้าม
 - ก. เหลือง - ส้ม
 - ข. น้ำเงิน - เขียว
 - ค. แดง - ส้ม
 - ง. เหลือง - ม่วง
๒. ถ้าวาดภาพพื้นหลังเป็นสีม่วง ควรระบายสีในภาพด้วยสีใดจึงจะทำให้ภาพเด่นขึ้น
 - ก. เขียว น้ำเงิน
 - ข. เหลือง เขียวเหลือง
 - ค. แดง ส้มแดง
 - ง. เขียว ม่วงแดง
๓. ข้อใดสร้างสรรค์โดยไม่ต้องใช้ภาพวาดระบายสีประกอบก็ได้
 - ก. แผนภาพ
 - ข. แผนผัง
 - ค. ภาพประกอบ
 - ง. แผนภูมิ
๔. เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า ต้องใช้ทำรำข้อใด
 - ก. ท่าชักแบ่งผัดหน้า
 - ข. ท่าสอดสร้อยมาลา
 - ค. ท่าจันทร์ทรงกลด
 - ง. ท่ารำส่าย
๕. ความรู้ภาษาไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้การแสดงนาฏศิลป์ข้อใด
 - ก. ท่ารำ
 - ข. บทเจรจา
 - ค. การสร้างฉาก
 - ง. การเคลื่อนไหว
๖. การใช้ภาษาท่าประกอบเพลงปลุกใจ ควรมีลักษณะอย่างไร
 - ก. อ่อนช้อย
 - ข. กระฉับกระเฉง
 - ค. แข็งกระด้าง
 - ง. เชื่องช้า

๗. การอ่านโน้ตเพลงไทย มีหลักการอ่านอย่างไร
- ก. อ่านจากซ้ายไปขวา
 - ข. อ่านจากขวาไปซ้าย
 - ค. อ่านท่อนใดก็ได้
 - ง. อ่านจากท่อนสุดท้ายไปท่อนแรก
๘. สัญลักษณ์ทางดนตรีที่ใช้สำหรับบันทึกตัวโน้ตคืออะไร
- ก. บันไดเสียง
 - ข. บรรทัด ๕ เส้น
 - ค. เครื่องหมายพักเสียง
 - ง. เครื่องหมายกำกับบรรทัด
๙. ตัวโน้ตตัวใดที่อัตราความยาวของเสียงสั้นที่สุด
- ก. ตัวกลม
 - ข. ตัวขาว
 - ค. ตัวเข้บีสองชั้น
 - ง. ตัวเข้บีสองชั้น
๑๐. ห้องเพลงของเพลงไทยจะบันทึกตัวโน้ตได้มากที่สุดกี่ตัว
- ก. ๒ ตัว
 - ข. ๓ ตัว
 - ค. ๔ ตัว
 - ง. ๕ ตัว

หน่วยที่ ๘ : หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การพิมพ์ภาพจะมีความประทับใจต้องคำนึงถึงองค์ประกอบใด

- ก. รูปร่าง รูปทรง ระยะ
- ข. รูปร่าง สี สัน แสงเงา
- ค. สี สัน รูปและพื้นที่ว่าง ระยะ
- ง. แสงเงา รูปทรง พื้นที่ว่าง

๒. ข้อใดกล่าวเปรียบเทียบระหว่างภาพพิมพ์กับภาพวาดได้ดีที่สุด

- ก. ภาพพิมพ์ใช้น้อยสีกว่าภาพวาด
- ข. ภาพพิมพ์สามารถทำซ้ำได้ดีกว่าภาพวาด
- ค. ภาพพิมพ์มีวิธีการที่มากกว่าภาพวาด
- ง. ภาพพิมพ์เป็นงาน ๒ มิติ ภาพวาดเป็นงาน ๓ มิติ

๓. การปั้นดินเหนียวลักษณะใดที่ใช้การลดมากกว่าการเพิ่มดิน

- ก. แบบนูนต่ำ
- ข. แบบนูนสูง
- ค. แบบนูนสูงและลอยตัว
- ง. แบบลอยตัว

๔. ข้อใดเป็นการเคลื่อนไหวทางนาฏศิลป์

- ก. การโยกตัว
- ข. การหมุนตัว
- ค. การยกไหล่
- ง. การกล่อมไหล่

๕. การเคลื่อนไหวตามจังหวะ เคลื่อนไหวอย่างไร

- ก. เคลื่อนไหวอย่างอิสระ
- ข. เคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอ
- ค. เคลื่อนไหวอย่างซ้ำๆ
- ง. เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว

๖. การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเป็นหมู่คณะต้องคำนึงถึงสิ่งใด

- ก. ความพร้อมเพรียง
- ข. ความคิดสร้างสรรค์
- ค. ความอ่อนช้อย
- ง. ความแข็งแรง

๗. เพลงระบำไก่ แทรกอยู่ในบทละครเรื่องใด
- ก. พระเพื่อน พระแพง
 - ข. อิเหนา
 - ค. พระลอ
 - ง. รามเกียรติ์
๘. ข้อใดคือหลักการร้องเพลงไทยที่ถูกต้อง
- ก. อ่านเนื้อครั้งเดียวแล้วร้องเลย
 - ข. ทำความเข้าใจกับเนื้อเพลงก่อนร้อง
 - ค. ร้องในทำนองและจังหวะของตนเอง
 - ง. ร้องเพลงให้มีน้ำเสียงที่แปลกใหม่
๙. ลักษณะเด่นของเพลงไทย คือข้อใด
- ก. ผู้ขับร้องจะยืนร้องด้วยความมั่นใจ
 - ข. มีการเอื้อนเสียงให้สอดคล้องกับจังหวะ
 - ค. มีการแต่งกายให้ทันสมัยสวยงาม
 - ง. มีการร้องตะโกนเสียงดังให้ผู้ฟังได้ยิน
๑๐. ลักษณะเด่นของการร้องเพลงดนตรี คือข้อใด
- ก. มีการเอื้อนทำให้ไพเราะ นุ่มนวล
 - ข. มีทำนองและจังหวะที่แปลกใหม่
 - ค. ผู้ขับร้องต้องมีการศึกษาสูง
 - ง. ผู้ขับร้องต้องคิดเนื้อเพลงขึ้นเองในเวลานั้น

ป ๘.๓/ผ ๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง พิมพ์ภาพ

คำชี้แจง

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๓ คน
๒. ให้นักเรียนทดลองพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่าง ๆ ให้เต็มกรอบที่กำหนดให้

๑. ชื่อ	ชั้น	เลขที่
๒. ชื่อ	ชั้น	เลขที่
๓. ชื่อ	ชั้น	เลขที่
โรงเรียน		

ป ๘.๓/ผ ๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๒
หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๑
ชื่อภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิมพ์ภาพด้วยแม่พิมพ์ธรรมชาติ เพื่อถ่ายทอดจินตนาการ
พร้อมตั้งชื่อภาพ

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

หน่วยย่อยที่ ๓ ศิลปะไทย

แผนที่ ๑ เรื่อง การพิมพ์ภาพ

การพิมพ์ภาพ คือกระบวนการสร้างภาพที่เกิดจากแม่พิมพ์ ซึ่งเป็นภาพต้นแบบกับตัวกลางที่ช่วยให้เกิดภาพ เช่น สีต่าง ๆ ร่องรอยบนตัวชิ้นงาน การพิมพ์ภาพสามารถทำได้หลายวิธี เช่น กด ภู ฝน ระบาย ฟัน ฯลฯ การพิมพ์ภาพ เป็นงานที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากการวาดภาพ ซึ่งการวาดภาพไม่สามารถ สร้างผลงาน ๒ ชั้น ที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการได้ จึงมีการพัฒนาการพิมพ์ภาพขึ้นมา

แม่พิมพ์ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. แม่พิมพ์ธรรมชาติ ได้แก่ แม่พิมพ์ที่ได้วัสดุจากธรรมชาติ เช่น เปลือกหอย ไม้ ใบไม้ หิน ส่วนต่าง ๆ ของมนุษย์เรา เป็นต้น

๒. แม่พิมพ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่วัสดุต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นและนำมาใช้เป็นแม่พิมพ์ ซึ่งอาจจะได้จากการแกะสลัก การพับ การตัด ต่อ หรือวิธีการอื่น ๆ เช่น ฝาขวดน้ำอัดลม ฟองน้ำ การแกะสลักสบูเป็นแม่พิมพ์ รูปปลา เป็นต้น

อุปกรณ์ที่ใช้ในงานพิมพ์ภาพ มีหลายชนิด ได้แก่ ดินสอ พู่กัน สี จานสี กระจกชาวดเขียน ผู้ที่พิมพ์ภาพ จะต้องรู้จักรักษาความสะอาดในการทำงาน โดยเฉพาะการพิมพ์ภาพด้วยสีน้ำ สีโปสเตอร์ ไม่ควรนำแม่พิมพ์ที่เปื้อนสีไปพิมพ์ในบริเวณอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในงานจะทำให้สกปรก และควรเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยเมื่อเสร็จงาน

การเลือกใช้สีในการพิมพ์ภาพควรเลือกให้เหมาะกับวิธีการพิมพ์ภาพ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยวิธีกดทับ ใช้สีดินสอ (เช่นการพิมพ์ภาพจากหน้าเหรียญ) การพิมพ์ภาพด้วยวิธีระบายใช้สีโปสเตอร์หรือสีน้ำ (เช่น การพิมพ์ภาพใบไม้) เป็นต้น

ตัวอย่างภาพที่ ๑
หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๑
ภาพวาด

ตัวอย่างภาพที่ ๒
หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๑
ภาพพิมพ์จากกระดาษ

ตัวอย่างภาพที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๑
ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์ชนิดต่าง ๆ

ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์เหรียญ

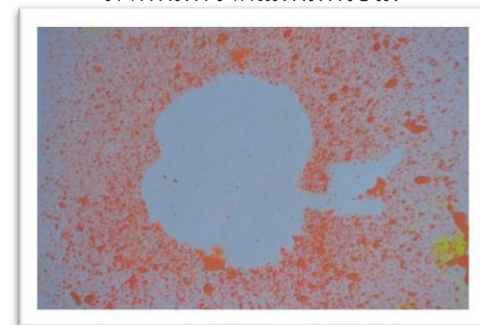
ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์ก้านกล้วย

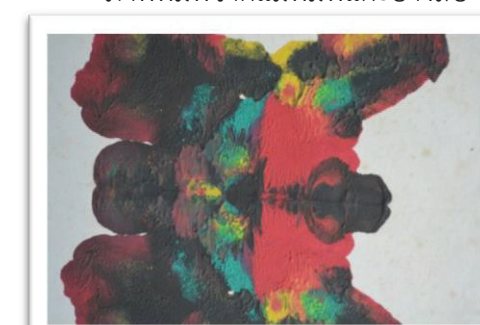
ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์ใบไม้

ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์แกะยางลบ

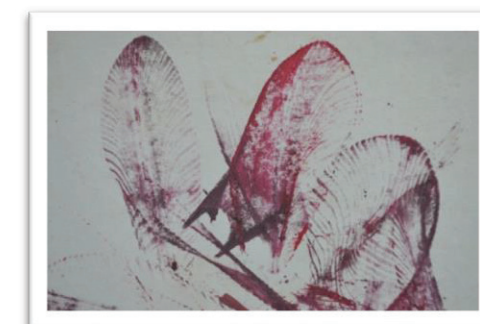
ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์กระดาษ

ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์ปั๊มกระดาษ

ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์แกะไม้

ภาพพิมพ์จากแม่พิมพ์เชือก

ป ๘.๓/ผ ๒-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง วิถีชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนป็นดินน้ำมันให้แสดงถึงเรื่องราวการดำรงชีวิตของคน

ชื่อ โรงเรียน ชั้น เลขที่		

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การปั้น

งานปั้น (งานประติมากรรม) เป็นงานทัศนศิลป์ที่เราสามารถรับรู้ได้ด้วยการมองเห็น และการจับต้องสัมผัส หรือที่เราเรียกว่า “งานประเภท ๓ มิติ”

วัสดุที่ใช้ในงานปั้น มีหลากหลายชนิด เช่นดินเหนียว ดินน้ำมัน ขี้เลื่อยผสมกาว กระดาษผสมกาว ทรายผสมกาว ฯลฯ

ประเภทของงานปั้น แยกเป็น ๓ ลักษณะ คือ

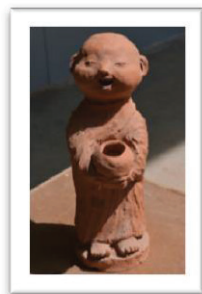
๑. ปั้นแบบนูนต่ำ เป็นการปั้นเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวคล้ายภาพวาด ภาพเขียน แต่มีมิติความสูงขึ้นจากระนาบเพียงเล็กน้อย ซึ่งจะใช้หลักการลดมากกว่า ได้แก่ ลายของเงินเหรียญ เป็นต้น

๒. ปั้นแบบนูนสูง เป็นการปั้นที่คล้ายกับแบบนูนต่ำ แต่มีมิติความสูงกว่าสามารถมองด้านข้างได้ชัดเจนกว่าแบบนูนต่ำ

๓. ปั้นแบบลอยตัว เป็นการปั้นเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวรูปแบบให้สามารถมองเห็นได้ทุกทิศทางรอบด้าน

การปั้นทั้ง ๓ ลักษณะ ก็ต้องใช้วิธีการที่เหมือนกันคือโดยการเพิ่มและลดปริมาณวัสดุที่ใช้ได้ตลอดเวลา เช่น ถ้าต้องการให้มีสัดส่วนนูนขึ้นมากก็เพิ่มหรือพอกดินเข้าไป หรือถ้าต้องการให้บางหรือต่ำลง หรือเว้าเข้าก็ลดปริมาณดินออก เป็นต้น

ป ๘.๓/ผ ๓-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง หลักการขับร้องเพลงไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีด ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และกา ✗ หน้าข้อความที่ผิด

- ๑. หายใจเข้า-ออกอย่างแรงในขณะที่ร้องเพลงจนผู้ฟังได้ยิน
- ๒. ออกเสียงให้ถูกต้องกับจังหวะและทำนองเพลง
- ๓. ขณะร้องเพลงควรนั่งหรือยืนลำตัวตรง ไม่อึดอัดและไม่เกร็งลำตัว
- ๔. ออกเสียงร้องให้ถูกต้องและชัดเจน
- ๕. ควรร้องเพลงให้มีเสียงหนักและเสียงเบา
- ๖. ยิ้มแย้มแจ่มใสในการร้องเพลงที่มีจังหวะและทำนองสนุกสนาน
- ๗. ควรร้องให้ถูกต้องตามเนื้อเพลง โดยไม่คำนึงถึงจังหวะ
- ๘. การร้องเพลงไทยควรอ้าปากให้กว้าง เพื่อความชัดเจนของเสียง
- ๙. การร้องเอื้อนในเพลงไทยควรร้องให้ถูกต้องตามจังหวะ
- ๑๐. ออกเสียงดังในการร้องเพลงไทยเพื่อให้ผู้ฟังได้ยินชัดเจน

ชื่อ

โรงเรียน ชั้น เลขที่

ป ๘.๓/พ ๓-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง หลักการขับร้องเพลงไทยสากล

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด เรื่อง หลักการขับร้องเพลงไทยสากล

หลักการขับร้อง
เพลงไทยสากล
มีดังนี้

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เรื่อง หลักการปฏิบัติในการฝึกหัดขับร้องเพลงไทย

๑. ศึกษาทำนองเพลงให้เข้าใจ และใส่อารมณ์ให้ถูกต้องเหมาะสม
๒. ศึกษาคำร้องให้เข้าใจ และร้องโดยใส่อารมณ์ให้ถูกต้องกับคำร้อง
๓. วางสีหน้าปกติ ไม่เหลียวหน้าเหลียวหลัง และร้องอย่างสง่างาม
๔. ร้องให้ถูกต้องตามคำร้อง ทำนอง และให้ตรงจังหวะ
๕. ร้องให้ชัดเจน ถูกต้อง ทั้งพยัญชนะ สระ และคำควบกล้ำ
๖. ร้องให้ตรงตามระดับเสียงของทำนองเพลง
๗. รู้จักใช้เสียงอย่างถูกต้อง
๘. รู้จักผ่อนและถอนลมหายใจให้ถูกรรคตอน หรือตรงกับจังหวะหยุด
๙. รักษาสุขภาพ และต้องมีสมาธิ
๑๐. การร้องเพลงควรนั่งหรือยืนลำตัวตรง ไม่งอ และเกร็งลำตัว

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒

เรื่อง การขับร้องเพลงไทยสากล

การขับร้องเพลงไทยสากล มีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

๑. การทำท่าทางในการร้องเพลงไทยสากล จะใช้ทำยืนร้องเป็นส่วนใหญ่ การยืนร้องเพลงไทยสากล ต้องยืนร้องอย่างสง่างาม และแสดงสีหน้าท่าทางให้สอดคล้องกับจังหวะ ทำนอง และความหมายของเพลง
๒. ศึกษาเนื้อร้องของเพลงว่า มีความหมายอย่างไร ควรเน้นเสียงช่วงใดหรือใช้สำเนียงเสียงการร้องอย่างไร จึงเหมาะสมกับเพลง
๓. ศึกษาทำนองเพลงให้เข้าใจว่าเป็นเพลงประเภทใด ให้อารมณ์อย่างไร เพราะผู้ขับร้องควรใส่อารมณ์ให้ถูกต้องเหมาะสมกับทำนองเพลง
๔. แสดงสีหน้าท่าทางให้เข้ากับบรรยากาศของเพลง ไม่ควรแสดงกิริยาเฉยเมยหรือแสดงท่าทางมากเกินไป
๕. ร้องให้ถูกต้องตามเนื้อร้อง จังหวะ และทำนอง
๖. ร้องให้เต็มเสียง แต่ไม่ใช้การตะโกน รวมทั้งการออกเสียงพยัญชนะและอักขระให้ถูกต้อง ชัดเจน
๗. หายใจให้ถูกต้องกับจังหวะของเพลง
๘. ควรรักษามารยาทในการขับร้องเพลง ดังนี้
 - แต่งกายให้เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ทำการขับร้อง
 - เลือกเพลงที่จะขับร้องให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
 - ไม่ควรพูดจาหยอกล้อกับผู้ฟังมากเกินไป และใช้ภาษาสุภาพในการสื่อสารกัน
 - ควรมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ไม่หงุดหงิด
 - พยายามสบตาและกวาดสายตาไปยังผู้ชมให้ทั่วถึง

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๓ เรื่อง เพลงไทย และเพลงสากล

เพลงมอญดูดาว

แล้วจัดแจงแต่งกายพลายชุมพล	ปลอมตนเป็นมอญใหม่ดูคมสัน
นุ่งผ้าตาหมากรุกของรามัญ	ใส่เสื้อลงยันต์ย้อมว่านยา
คอผูกผ้าประเจียดของอาจารย์	โอมอ่านเสกผงผัดหน้า
คาดตะกรุดโทนทองของบิดา	โพกผ้าสีทับทิมริมชลีบทอง
ถือหอกสัดโลหะชนะชัย	เหมือนสมิงมอญใหม่ดูไวว่อง
ขุนแผนขี่สีหมอกออกกล่าวพอง	ชุมพลขึ้นกระเสียวผยองนำโยธา

เพลงแหลมทอง

เนื้อร้อง พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ

(สร้อย) แหลมทอง
รักกันไว้
แหลมทองไทยเข้าครองเป็นแดนไทย
ไทยสยามอยู่แม่น้ำเจ้าพระยา
โขงสาครไทยก็จองครองที่ดิน
ไทยอิสลามอยู่ลำน้ำตาปี
ขอพวกเราชาวไทยของแดนทอง
ไทยสยามมุ่งจิตคิดสัมพันธ์

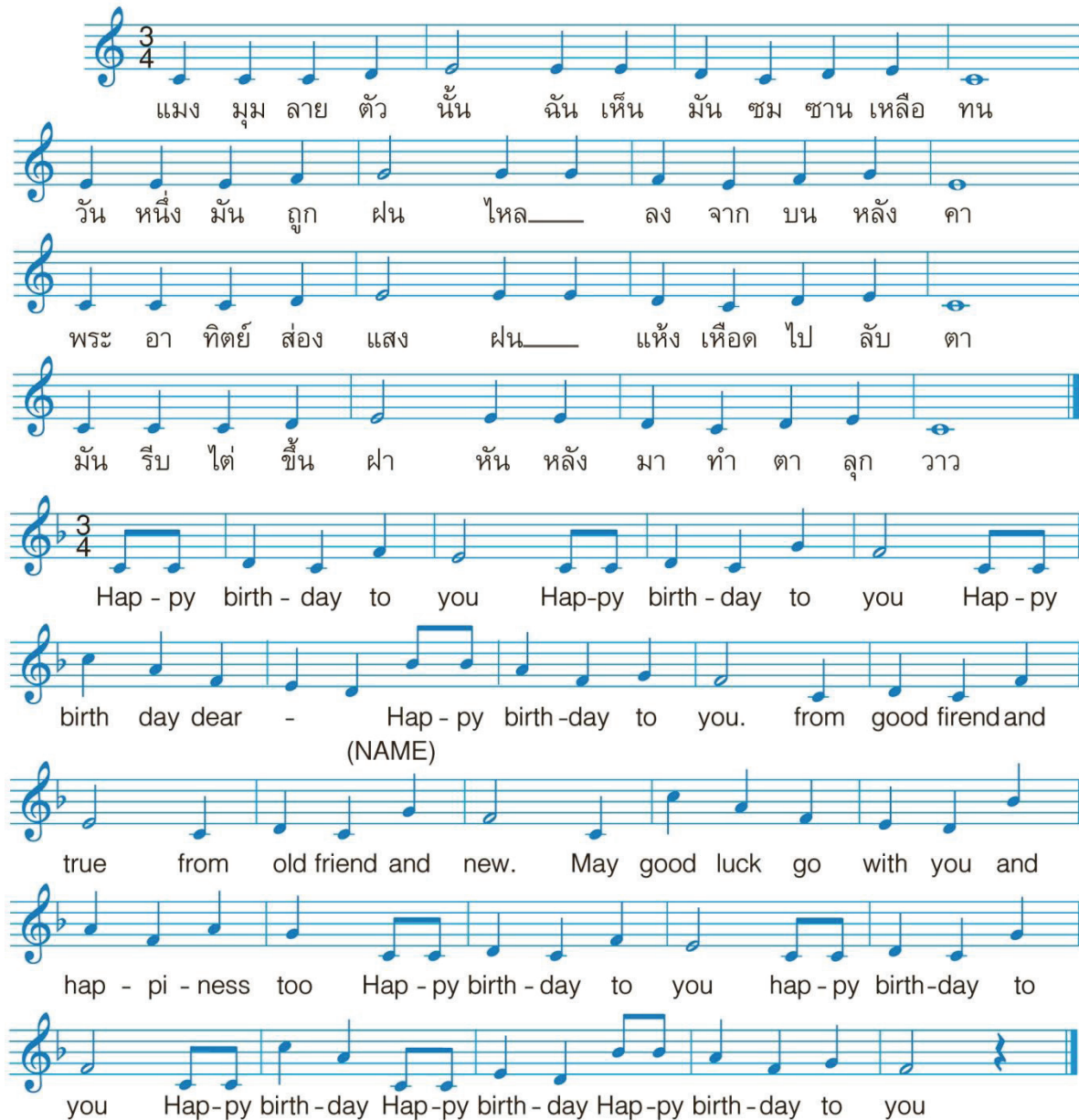
ทำนอง พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ

ไทยเข้าครองเป็นแดนไทย
เราพวกไทยในแดนทอง
แล้วย้ายแยกแตกไปเป็นสาขา
และปิง วัง ยม นานา (สร้อย)
สาละวินไทยใหญ่อยู่เป็นที่
ต่อลงไปไทยก็มีอยู่เหมือนกัน (สร้อย)
หมายใจหวังผู้รักสมัครมัน
ผูกไมตรีทั่วกันแหลมทอง (สร้อย)

เพลงแมงมุมลาย

เนื้อร้อง ไม่ทราบนามผู้แต่ง

ทำนอง ไม่ทราบนามผู้แต่ง

แมง มุม ลาย ตัว นั้น นั้น เห็น มัน ชม ชาน เหลือ ทน
วัน หนึ่ง มัน ถูก ฝน ใหญ่ ไลลง จาก บน หลัง คา
พระ อา ทิพย์ ส่อง แสง ฝน แห้ง เหือด ไป ลับ ตา
มัน รีบ ไต่ ขึ้น ฝา หัน หลัง มา ทำ ตา ลูก วาว

Hap - py birth - day to you Hap-py birth - day to you Hap - py
birth day dear - Hap - py birth-day to you. from good firend and
(NAME)
true from old friend and new. May good luck go with you and
hap - pi - ness too Hap - py birth - day to you hap - py birth-day to
you Hap-py birth-day Hap-py birth - day Hap-py birth-day to you

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง การร้องเพลงพวงมาลัย

- คำชี้แจง ๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ ๔ คน
 ๒. ให้แต่ละกลุ่มฝึกร้องเพลงพวงมาลัยร่วมกันจนคล่อง
 ๓. แบ่งเป็นฝ่ายหญิงและฝ่ายชายฝึกร้องตามเนื้อร้อง
 ๔. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ชาย เอ้อระเหย ลอยมา

วันนี้พี่ขอเชิญชวน

มาร้องเพลงพวงมาลัย

พวงเจ้าเอ๋ย บัวบาน

หญิง เอ้อระเหย ลอยนวล

น้องนี่ยินดีร่วมวง

ภาชิต “ใกล้เกลือกินต่าง”

พวงเจ้าเอ๋ย กล้วยไม้

ชาย เอ้อระเหย ลอยเรือ

แปลว่าของดีอยู่ใกล้

พี่ถามน้องบ้างละหนา

พวงเจ้าเอ๋ย ช้องนาง

หญิง เอ้อระเหย ลอยวารี

เพราะไม่รู้จักประมาณ

คราวนี้น้องจะขอถาม

พวงเจ้าเอ๋ย หงอนไก่

ลอยมาประสบพบพาน (ซ้ำ)

ให้แม่หรือนวลมาร่วมสำราญ (สำราญ)

หยิบภาษาไทยมาไขมาขาน

ภาชิตโบราณมีคุณค่าเอ๋ย (รับ)

ฟังคำเชิญชวน เล่นภาชิตไทย (ซ้ำ)

ทำตามประสงค์ด้วยความเต็มใจ (เต็มใจ)

พื่อย่ำอำพรางตอบมาไวไว

หมายความว่าอย่างไร ว่าไปเอ๋ย (รับ)

ทำไมใกล้เกลือกกลับต้องกินต่าง (ซ้ำ)

ไม่รู้จักใช้ประโยชน์ถูกทาง (ถูกทาง)

“เกี่ยวแฝกมุงป่า”ว่าไว้เป็นกลาง

เชิญแม่เอบางตอบหน่อยเอ๋ย (รับ)

แปลว่าทุนมีน้อย ทำการใหญ่ (ซ้ำ)

ใช้จ่ายจัดงานบานปลายออกไป (ออกไป)

“มากหมอมากความ” แปลว่าอย่างไร

พี่ปัญญาไวเชิญตอบเอ๋ย (รับ)

ป ๘.๓/ผ ๔-๐๒

ใบงาน ๐๒

เรื่อง การร้องเพลงคืนเดือนหงาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้เครื่องดนตรีบรรเลงเพลงที่กำหนด โดยบรรเลงเครื่องดนตรีให้แตกต่างไปจากเดิม จากนั้นบันทึกข้อมูล

เพลงคืนเดือนหงาย

บทร้อง เฉลิม เศวตนันท์
ยามกลางคืนเดือนหงาย
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต
เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า

ทำนอง มนตรี ตราโมท
เย็นพระพายโบกพลิ้วปลิวมา
เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา
เย็นยิ่่งน้ำฟ้ามาประพรมเอ๋ย

๑. เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง ประกอบด้วย.....
.....
.....
๒. วิธีการบรรเลงให้แตกต่างจากเดิม คือ.....
.....
.....
๓. นักเรียนคิดว่าวิธีการที่บรรเลงเพลงแบบใหม่มีความไพเราะหรือไม่ ☐ ไพเราะ ☐ ไม่ไพเราะ
เพราะ.....
.....
๔. นอกจากวิธีการบรรเลงดังกล่าว นักเรียนยังมียุธีการสร้างสรรคทางดนตรีแบบอื่นอีก คือ
.....
.....
๕. นักเรียนคิดว่า การสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีมีประโยชน์หรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี
เพราะ.....
.....
.....

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เพลงพวงมาลัยสุภาษิต

ชาย เอ้อระเหย ลอยมา
วันนี้พี่ขอเชิญชวน
มาร้องเพลงพวงมาลัย
พวงเจ้าเอ๋ย บัวบาน

หญิง เอ้อระเหย ลอยนวล
น้องนี่ยินดีร่วมวง
ภาษิต “ใกล้เกลือกินด่าง”
พวงเจ้าเอ๋ย กล้วยไม้

ชาย เอ้อระเหย ลอยเรือ
แปลว่าของดีอยู่ใกล้
พี่ถามน้องบ้างละหนา
พวงเจ้าเอ๋ย ช้องนาง

หญิง เอ้อระเหย ลอยวารี
เพราะไม่รู้จักประมาณ
คราวนี้น้องจะขอถาม
พวงเจ้าเอ๋ย หงอนไก่

ลอยมาประสบพบพาน (ซ้ำ)
ให้แม่ให้น้าวมาร่วมสำราญ (สำราญ)
หยิบภาษาไทยมาไขมาขาน
ภาษิตโบราณมีคุณค่าเอ๋ย (รับ)
ฟังคำเชิญชวน เล่นภาษิตไทย (ซ้ำ)
ทำตามประสงค์ด้วยความเต็มใจ (เต็มใจ)
พื่อย่ำอำพรางตอบมาไวไว
หมายความว่าอย่างไร ว่าไปเอ๋ย (รับ)
ทำไมใกล้เกลือกกลับต้องกินด่าง (ซ้ำ)
ไม่รู้จักใช้ประโยชน์ถูกทาง (ถูกทาง)
“เกี่ยวแฝกมุงป่า”ว่าไว้เป็นกลาง
เชิญแม่เฒ่าบางตอบหน่อยเอ๋ย (รับ)
แปลว่าทุนมีน้อย ทำการใหญ่ (ซ้ำ)
ใช้จ่ายจัดงานบานปลายออกไป (ออกไป)
“มากหมอมากความ” แปลว่าอย่างไร
พี่ปัญญาไวเชิญตอบเอ๋ย (รับ)

เพลงคืนเดือนหงาย

บทร้อง เฉลิม เศวตนันท์
ยามกลางคืนเดือนหงาย
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต
เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า

ทำนอง มนต์รี ตราโมท
เย็นพระพายโบกพลิ้วปลิวมา
เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา
เย็นย่ำน้ำฟ้ามาประพรมเอ๋ย

เพลงใครรักใคร

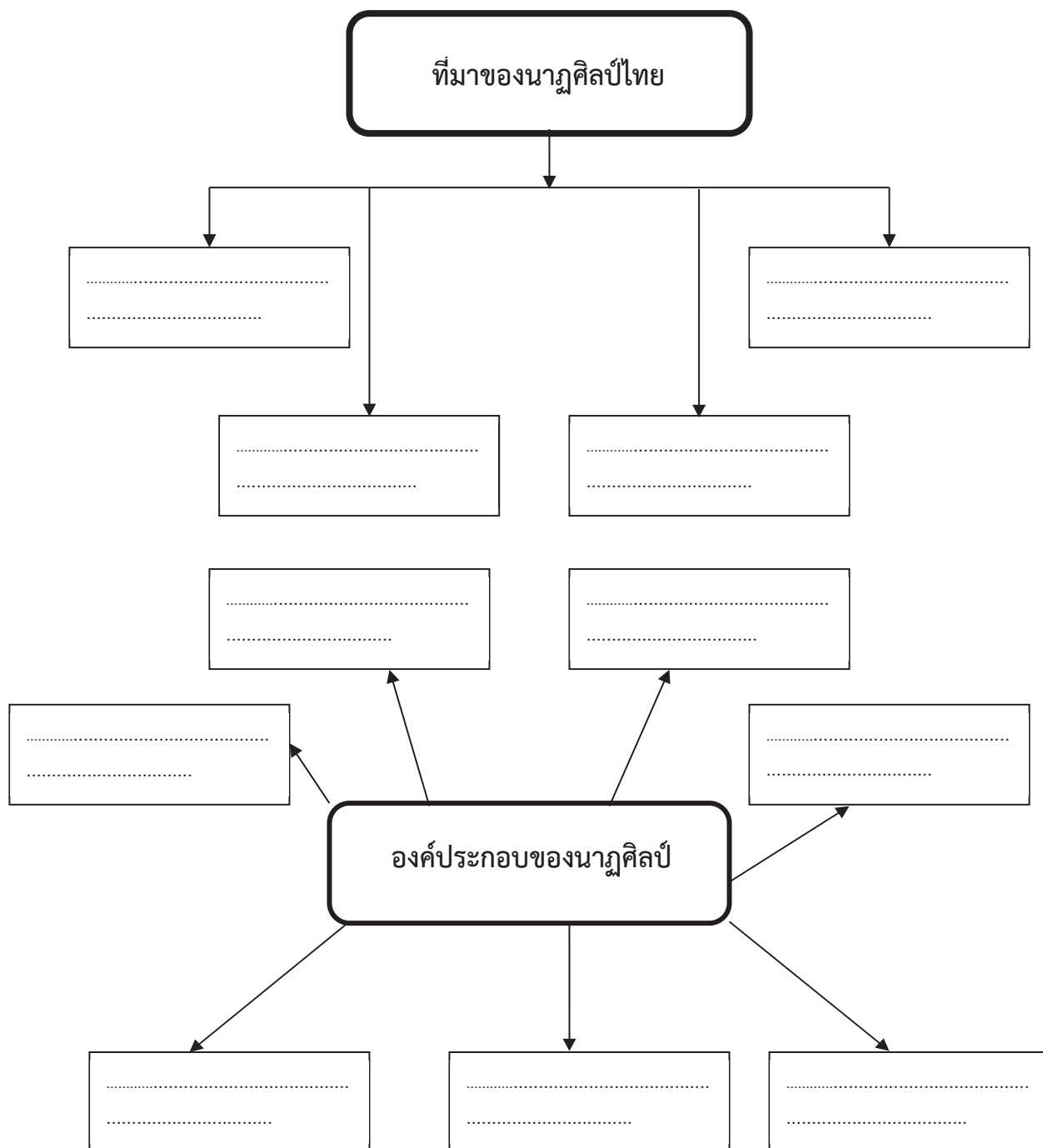
ใครรักใครใคร่ใคร
ใครรักใครใคร่ออกมารำ (ซ้ำ)
คู่สองสวดยเด่นงามตา
คู่สี่หวานตา
ใครจะสวดยกว่าใคร

ไม่ต้องเกรงอกเกรงใจ
คู่หนึ่งเขารำสวดยเด่น
คู่สามงามหนักหนา
คู่ห้าหวานใจ
ฉันมองไปแล้วก็มองมา

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง หลักและองค์ประกอบของนาฏศิลป์

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปที่มา และองค์ประกอบของนาฏศิลป์ลงในแผนภาพ

ป ๘.๓/ผ ๕-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพกับคำร้องเพลงพื้นบ้านให้ถูกต้อง

๑.

ก. สรรพมิ่งมงคล

๒.

ข. สักขานภาพเจ้า

๓.

ค. เทวดาช่วยเฮา

๔.

ง. พระคุณเลิศล้ำ

๕.

จ. ขอเทวาช่วยรักษาเถิด

๖.

ฉ. ขอฮื้ออยู่สุขา

๗.

ช. ช่วยแนะนำผล

ใบงานที่ ๐๓ รายรำเพลงพ็อนเงี้ยว

๑. ให้ทุกคนร้องเพลงพ็อนเงี้ยวตามแถบบันทึกเสียง พร้อมทั้งตบมือให้จังหวะ ๒ จบ
๒. เปิดเทปเพลงพ็อนเงี้ยว เฉพาะดนตรีประกอบเพลง (เปิดเฉพาะดนตรีประกอบเพลงจะถึงคำร้อง) พร้อมทั้งร้องคลอไปด้วย โดยออกเสียงดังตัวอย่าง เช่น หน้อย นอย น้อย หนอย นอย หน้อย นอย นอย น้อย หน้อย นอย นอย น้อย นอย น้อย นอย นอย นอย น้อย
๓. ให้นักเรียนดูภาพแล้วครูทำท่าให้ดู นักเรียนฝึกตาม
๔. ให้แต่ละกลุ่มฝึกทำท่าต่อเนื่องกันไปตามลำดับ โดยครูคัดเลือกนักเรียนที่แสดงท่าทางได้ดีในแต่ละกลุ่มเป็นผู้นำฝึก
๕. ให้กลุ่มเพื่อนช่วยกันประเมินซึ่งกันและกัน แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
๖. ให้นักเรียนฝึกซ้อมการแสดงชุดพ็อนเงี้ยวไปจัดการแสดงโดยใช้หลักและองค์ประกอบนาฏศิลป์ในช่วงพักเที่ยงบนเวทีของโรงเรียน

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

ความหมายและที่มาของนาฏศิลป์ไทย

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายของคำว่านาฏศิลป์ ไว้ว่า “เป็นศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ”

ที่มาของนาฏศิลป์ไทย

๑. จากการละเล่นของชาวบ้านในท้องถิ่น หลังจากเสร็จจากภารกิจในแต่ละวันชาวบ้านเห็นหาเวลาว่าง มาร่วมกันร้องรำทำเพลง และตามนิสัยของคนไทยที่เป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน

๒. จากการแสดงที่เป็นแบบแผน เป็นที่ทราบกันดีว่า นาฏศิลป์ไทยที่เป็นมาตรฐาน จะได้รับการถ่ายทอดการปลุกฝังจากปรมาจารย์ทางนาฏศิลป์ไทยในวังหลวง นาฏศิลป์มาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี เพราะได้มีการจารึกไว้ในหลักศิลาจารึกที่ ๘ ว่า “ระบำ รำ เต้น เหล็น ทุกฉัน”

๓. จากการรับอารยธรรมของอินเดีย ประเทศอินเดียเป็นประเทศหนึ่งที่มีอารยธรรมเก่าแก่และเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่โบราณกาล พระผู้เป็นเจ้าที่ชาวอินเดียนับถือ เป็นตำนานแห่งการฟ้อนรำ

๔. จากการเลียนแบบธรรมชาติ กิริยาท่าทางตามธรรมชาติของมนุษย์จะบ่งบอกความหมายและสื่อความหมายกับผู้อื่นควบคู่ไปกับการพูด การใช้ท่าทางธรรมชาติเป็นพื้นฐานในการประดิษฐ์ท่ารำและเลือกใช้ได้เหมาะสมบ่งบอกความหมายได้ถูกต้อง

องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย

องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทยประกอบด้วย การร้อง การบรรเลงดนตรี และการฟ้อนรำ ทั้งนี้เพราะการแสดงออกของนาฏศิลป์ไทยจะต้องอาศัยบทร้องทำนองเพลงประกอบการแสดง ดังนี้

๑. การฟ้อนรำ เป็นท่าทางของการเอียงกรายฟ้อนรำที่สวยงาม โนมมนุษย์เป็นผู้ประดิษฐ์ท่ารำเหล่านั้นให้ถูกต้องตามแบบแผน

๒. จังหวะ จังหวะเป็นส่วนย่อยของบทเพลงที่ดำเนินไปเป็นระยะและสม่ำเสมอ การฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยจำเป็นต้องใช้จังหวะเป็นพื้นฐาน แต่ถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจจังหวะทำให้ท่ารำไม่ลงตามจังหวะเรียกว่า “ยอด้จังหวะ” การรำก็จะไม่สวยงามและไม่ถูกต้อง

๓. เนื้อร้องและทำนองเพลงการแสดงลีลาท่ารำแต่ละครั้งจะต้องสอดคล้องตามเนื้อร้องและทำนองเพลง ทั้งนี้เพื่อสื่อความหมายท่ารำ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในการแสดงได้ตามเนื้อเรื่อง ตลอดจนสามารถสื่อความหมายให้กับผู้ชมเข้าใจตรงกันได้ เช่น การแสดงอารมณ์รัก ผู้นำประสานมือทาบไว้ที่หน้าอก ใบหน้ายิ้มละไม สายตามองไปยังตัวละครที่รักกัน เป็นต้น

๔. การแต่งกาย การแต่งกายเป็นการแสดงนาฏศิลป์ สามารถบ่งบอกถึงยศ ฐานะและบรรดาศักดิ์ของผู้แสดงละครตัวนั้น ๆ โดยเฉพาะการแสดงโขน การแต่งกายจะเปรียบเสมือนแทนสีกายของตัวละคร

๕. การแต่งหน้า เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ผู้แสดงสวยงาม นอกจากนี้ยังสามารถใช้วิธีการแต่งหน้าเพื่อบอกวัย บอกลักษณะเฉพาะของตัวละคร

๖. เครื่องดนตรีที่บรรเลงประกอบการแสดง การแสดงนาฏศิลป์นาฏศิลป์จำเป็นต้องใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการแสดง

๗. อุปกรณ์ประกอบการแสดงละคร การแสดงนาฏศิลป์ไทยบางชุด อาจต้องมีอุปกรณ์ประกอบการแสดงละครด้วย เช่น ระบำพัด ฟ้อนเทียน ฟ้อนเล็บ เป็นต้น

ประเภทของนาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์ไทยแบ่งออกได้หลายประเภท ดังนี้

๑. ระบำ หมายถึง ศิลปะการรำที่มีผู้แสดงพร้อมกันเป็นหมู่ ไม่ดำเนินเรื่องราว
๒. รำ หมายถึง การแสดงท่าทางเคลื่อนไหวร่างกายประกอบจังหวะเพลงร้อง จะเป็นการรำเดี่ยว รำคู่ รำประกอบเพลง รำอาวุธ เช่น รำฉุยฉาย รำสีนวล เป็นต้น
๓. ฟ้อน หมายถึง ระบำที่มีผู้แสดงพร้อมกันเป็นหมู่ เป็นศิลปะการรำรำที่มีลีลาเฉพาะในท้องถิ่น ถิ่นนา เช่น ฟ้อนเมือง ฟ้อนม่านมยุรเชียงตา ฟ้อนสาวไหม เป็นต้น
๔. เซิ้ง หมายถึง การร้องรำทำเพลงแบบพื้นเมืองอีสาน ลีลาและจังหวะการรำรำจะรวดเร็ว การแต่งกาย แต่งแบบพื้นเมืองของชาวอีสาน เช่น เซิ้งสวิง เซิ้งกระต๊อบข้าว เซิ้งโปงลาง
๕. ละคร หมายถึง มหรสพอย่างหนึ่งที่แสดงเป็นเรื่องราว โดยนำภาพจากประสบการณ์และจินตนาการของมนุษย์มาผูกเป็นเรื่องราว
๖. โขน หมายถึง ศิลปะการแสดงของไทยรูปแบบหนึ่ง อาศัยปฏิกิริยาของตัวละครจะมีทั้งการรำและการเต้นที่ออกท่าทางเข้ากับดนตรี

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒

การแสดงท่าทางร้ายรำประกอบเพลงพ็อนเงี้ยว

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย กระโดด

เสียงดนตรี

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย กระโดดขาเดียวจนจบดนตรีท่อนแรก

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

ขออวยชัย

ยกมือทั้งสอง ฝ่ามือหงายแบขึ้นสูงระดับหน้าผาก
ให้มือซ้ายสูงกว่ามือขวาเล็กน้อย

ก้าวเท้าขวา ซ้าย ขวา (ถอยหลัง)

พุทธิไกร ช่วยก้า

มือซ้ายเท้าเอว มือขวาจับเข้าหาตัวระดับบอกแล้วคลาย
จับซ้ำ ๆ ยกมือสูงขึ้นหางมือ ปลายนิ้วชี้ออกสูงระดับหน้าผาก

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

พระคุณเลิศล้ำ

มือขวาเท้าเอว มือซ้ายจับระดับบอก แล้วคลายออกซ้ำ ๆ
จนเป็นลักษณะหางมือ โดยปาดมือออกจากขวาไปซ้าย

ก้าวเท้าขวา ซ้าย ขวา (ถอยหลัง)

ไปทุกหัวตัวตน

มือซ้ายเท้าเอว มือขวาชี้จากซ้ายไปขวา เอียงศีรษะด้านซ้าย

จงได้รับ

ยกมือทั้งสอง ฝ่ามือหงายแบขึ้นสูงระดับหน้าผาก
ให้มือซ้ายสูงกว่ามือขวาเล็กน้อย

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

สรรพมิ่งมงคล

มือซ้ายเท้าเอว มือขวายกสูงระดับหน้าผาก มือแบปลายนิ้วตั้งขึ้น

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ถอยหลัง)

นาทานนา

พนมมืออยู่ระหว่างอก

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

ขอเทวช่วยรักษาเถิด

ยกมือที่พนมอยู่ขึ้นจรดหน้าผาก เเงหน้าเล็กน้อย
แล้วลดมือที่พนมอยู่นั้นลงมาระหว่างอก ก้มหน้าตามเล็กน้อย

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

ขอฮื้ออยู่สุขา

จีบสองมือระหว่างอก แล้วคลายมือจีบออก
แขนตึงระดับไหล่

ก้าวเท้า ขวา ซ้าย ขวา (ก้าวไปข้างหน้า)

โดยธรรมชาติภาพ

มือซ้ายเท้าเอว มือขวายกสูงระดับหน้าผาก
มือแบปลายนิ้วตั้งขึ้น

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ถอยหลัง)

เทพดาช่วยเฮา

มือขวาเท้าเอว มือซ้ายจีบที่หน้าอก เอียงขวา

ก้าวซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

ถือเป็นมิ่งมงคล

มือซ้ายเท้าเอว มือขวายกสูงระดับหน้าผาก
มือแบปลายนิ้วตั้งขึ้น

ก้าวเท้าขวา ซ้าย ขวา (ถอยหลัง)

สังฆานภาพเจ้า
มือพนมไว้ในท่าไหว้อยู่ข้างศีรษะด้านซ้าย เอียงซ้าย

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

ช่วยแนะนำผล
มือขวาเท้าเอว มือซ้ายชี้จากขวาไปซ้ายเอียงขวา

ก้าวเท้า ขวา ซ้าย ขวา (ถอยหลัง)

สรรพมิ่งทั่วไปเนอ
ซ้อนมือคว่ำลงข้างหน้าระหว่างอก แล้วหงายมือแบออกไปข้างตัวอยู่ระดับเอวอกเล็กน้อย

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

มงคล
มือซ้ายเท้าเอว มือขวายกสูงระดับหน้าผาก
มือแบปลายนิ้วตั้งขึ้น

ก้าวเท้าขวา ซ้าย ขวา (ถอยหลัง)

เทพดาทุกแห่งหน
มือขวาเท้าเอว มือซ้ายชี้จากขวาไปซ้าย
เอียงขวา

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย (ก้าวไปข้างหน้า)

ก้าวเท้าขวา ซ้าย ขวา (ถอยหลัง)

ขอบันดลช่วยคำจิ้ม
มือซ้ายเท้าเอว มือขวาจับคว่าอยู่ระหว่างหน้าผาก

ก้าวเท้าซ้าย ขวา ซ้าย ขวา ซ้าย ขวา ซ้าย ขวา ซ้าย ขวา

มง แซะ มง แซะ แซะ มง ตะลุ่ม ตุ่ม มง
ยืนอยู่กันที่เท้าชิดกัน ปิดสะโพก ซ้าย – ขวา
สลับกันตามจังหวะ ซ้าย ขวา ที่กำหนดให้ข้างล่าง

ป ๘.๓/ผ ๖-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง การแสดงระบำไก่อ

คำชี้แจง นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๖ คนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

๑. ศึกษาใบความรู้ เรื่อง ระบำไก่อ
๒. ฝึกปฏิบัติท่ารำระบำไก่อ ท่ารำที่ ๑ – ๓๑ จากใบความรู้
๓. แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องและควรปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องที่พบในกลุ่มของตนเอง
๔. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

ความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตมนุษย์

ละครเป็นศิลปะที่สะท้อนกับชีวิต โดยอาศัยสื่อต่าง ๆ ในการนำเสนอภาพเรื่องราวของชีวิตนั้น “มนุษย์” คือ สารอย่างหนึ่งของละคร ศิลปะการละครเป็นการแสดงอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่มนุษย์นำประสบการณ์ของชีวิตจริงบวกกับจินตนาการสร้างสรรค์ให้เป็นเรื่องขึ้นมา แล้วถ่ายทอดเป็นการแสดงในรูปแบบต่างๆ โดยมีนักแสดงเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวความรู้สึกอื่นๆ ต่อผู้ชม ทั้งนี้เพื่อสร้างความบันเทิง ความประทับใจ หรือจะมีวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมาก็ได้ ซึ่งเราสามารถสรุปความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตมนุษย์ได้ ดังนี้

ละครช่วยตอบสนองความต้องการของมนุษย์

ศิลปะการละคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ๓ ระดับ ดังนี้

๑. อารมณ์ ละครทุกรูปแบบมีจุดมุ่งหมาย ให้ความบันเทิงแก่มนุษย์ได้ผ่อนคลายความเครียดหรือบางครั้งก็กระตุ้นอารมณ์ ให้ความรู้สึกเกิดตื่นเต้น ทำให้มนุษย์มีความสุข กระตือรือร้นในการดำเนินชีวิต

๒. สมอง ให้คุณค่าทางสติปัญญา โดยการดูละครแล้วกลับมาพิจารณาปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับตนเอง เกี่ยวกับมนุษย์ชาติและเกี่ยวกับสังคมร่วม

๓. จิตใจ ความสัมพันธ์ของศิลปะการละครกับจิตใจของมนุษย์มีมาแต่โบราณ จะเห็นได้ว่าการละครตะวันออกและตะวันตก ล้วนถือกำเนิดมาจากพิธีบวงสรวงเทพเจ้าเพื่อขอพร และให้เทพเจ้าบันดาลสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์ปรารถนาหรือถ้าจะให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก็พิจารณาได้จากละครทีวี ทั้งนี้เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในละครที่มีลักษณะเหมือนชีวิตจริงๆ ของมนุษย์ คือเหตุการณ์เกิดขึ้นมาแล้วก็ผ่านไป ผู้ชมสามารถหยุดพักเหมือนการอ่านหนังสือหรือดูโทรทัศน์ เช่น เมื่อรู้สึกเบื่อก็สามารถปิดหนังสือหรือโทรทัศน์ได้ แต่ผู้ชมละครจะต้องนั่งอยู่ในโรงละครเพื่อร่วมรู้เห็นการกระทำของตัวละครจนจบเรื่อง จะให้ละครหยุดพักการแสดงเมื่อเราไม่อยากจะชมและ ถ้าจะชมต่อก็จะเริ่มแสดงตรงช่วงนั้นๆ ต่อเนื่องไปย่อมไม่สามารถจะกระทำได้ เพราะละครแม้จะเป็นผู้แสดงชุดเดียว บทเดียวกัน แต่ต่างช่วงเวลา การแสดงจะย่อมไม่เหมือนกันเสียทีเดียวทั้งหมด ละครทีวีที่มีลักษณะเหมือนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงๆ

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าละครสามารถให้ได้ทั้งความบันเทิง กระตุ้นเร้าความคิด ให้การศึกษา ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน สอนบทเรียน ให้ความฝันที่คนดูปรารถนาและเป็นเสมือนโลกที่งดงาม ให้ผู้คนหลีกเลี่ยงจากชีวิตที่สับสน ได้มาพักสมองผ่อนคลายความเครียดได้ชั่วขณะหนึ่ง

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๒

ระบำไก่อเป็นชุดการแสดงที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการแสดง ในละครพันทางเรื่องพระลอ บทพระราชนิพนธ์ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ อันเป็นวรรณคดีชิ้นเอกเรื่องหนึ่ง การแสดงระบำไก่อปรากฏอยู่ในตอนที่นิยมเรียกกันมาว่า พระลอตามไก่อ โดยมีเนื้อเรื่องโดยย่อดังนี้

พระเพื่อนพระแพง สองสาวงามแห่งเมืองสรองได้ขอให้ปู่เจ้าสมิงพรายใช้เวทมนตร์คาถานำพระลอกษัตริย์แห่งเมืองแมนสรวงให้มาหาตน ปู่เจ้าจึงใช้พระเวทย์เรียกไก่อแก้วมา ๑ ตัว แล้วใช้ให้ไปคอยรอรวยเวียนอยู่บริเวณที่พระลอกับพี่เลี้ยงจะผ่านมา

การแสดงของระบำชุดนี้จะถ่ายทอดให้เห็นถึงความงดงามของการรำรำที่เลียนแบบอากัปกิริยาของไก่อ ประกอบกับบทขับร้องและเพลงบรรเลงอย่างไพเราะ

เพลงลาวจ้อย

บทร้องเพลงระบำไก่อ (ปีพาทย์ทำนองเพลงลาวจ้อย)

ทำนองเพลง อ.มนตรี ปราโมท

สร้อยแสงแดงพระพราย
ปีกสลับเบญจรงค์
ขอบตาชาดพระพริ้ง
ขานขันเสียงเอาใจ
สองเท้าเทียมนพมาศ
ปู่ก็ใช้ให้ผีลง
ไก่อแก้วไซร์บ่มักลิ้ว
ผาดผันตีปีกป้อง

ชนเขี้ยวลายระย้าบ
เลื่อมลายยงหงสบาท (ดนตรีรับ)
สิงคั้งหงอนพรายพรรณ
เดือยหอยไสสีล่ายอง (ดนตรีรับ)
ปานฉลุชาดทารง (ดนตรีรับ)
ผีก็ลงแกไก่อ (ดนตรีรับ)
ขุกผกหัวองอาจ
ร้องเรอเยื้อยฉาดฉาน(ดนตรีรับ)

วงดนตรี ที่ใช้ประกอบการแสดงในระบำไก่อ ได้แก่ วงปีพาทย์ไม้ نرمขนาดวงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของโอกาสในการแสดง

ลักษณะการแต่งกายของการแสดงชุดระบำไก่อ

๑. เสื้อคอกลมแบบผ่าหน้า ติดกระดุมแขนสั้น ใช้เศษผ้าตัดเป็นริ้วแบบขนไก่อเย็บติดรอบ ๆ ตัวเสื้อ ไก่อแก้วเป็นสีขาว ไก่อบริวารเป็นสีต่าง ๆ เช่นสีแดง สีเขียว เป็นต้น กางเกงขายาวแบบสามส่วน รัดครึ่งน่อง มีสีเขียวและลักษณะเหมือนกันกับเสื้อ หางทำด้วยกระดาษแข็งวาดเป็นลวดลาย หรืออาจปักให้สวยงามด้วยดินหรือเลื่อม

๒. กรองคอ ทำด้วยผ้าตาดสีเหลืองทอง

๓. จี๋นาง ทำจากผ้าตาดสีเหลืองทอง.จี๋นาง ทำจากผ้าหรือโลหะชุบทอง

๔. ข้อมือและข้อเท้า ทำจากผ้าปักดินและเลื่อม

๕. ศีรษะ ทำเป็นรูปหัวไก่อสวมเปิดหน้า มีกระบังหน้าติดเป็นกรอบให้สวยงาม

โอกาสที่ใช้ในการแสดง

เดิมประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการแสดงละครพื้นทาง เรื่องพระลอในตอนที่เราเรียกว่า พระลอตามไก่ ต่อเนื่องมาจากการแสดงชุดนี้มีความสวยงามของท่ารำ และความไพเราะของบทเพลง จึงนิยมนำมาแสดงให้ ได้ชมกันโดยทั่วไป

ท่าอกระบำไก่ ดนตรีรับ

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงตั้งวงบนมือขวา มือซ้ายที่ชายพก เอียงขวา ยกขาซ้าย จากนั้นก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ตามด้วยเท้าขวา วางเท้าซ้ายลงข้างหลังแล้วยกขาขวา พร้อมกับเปลี่ยนเป็นมือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับหาง ที่ชายพก เอียงซ้าย ปฏิบัติท่าร่าดังกล่าวสลับซ้ายขวา จนกระทั่งหมดจังหวะ

๑. ท่ารำบทร้อง “สร้อยแสงแดง”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงก้าวเท้าขวาไขว้และ ทำท่าสอสร้อยตั้งวงขวาเอียงซ้าย

๒. ท่ารำบทร้อง “พระพราย”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงก้าวซ้ายไขว้และทำท่า สอสร้อยสร้อยตั้งวงซ้ายเอียงขวา

๓. ท่ารำบทร้อง “ชนเขี้ยวลาย”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงจับหางทั้งสองมือ ระดับอก

๔. ท่ารำบทร้อง “ระยับ”

อธิบายท่ารำ : ตั้งวง กางออก ตั้งแขน กระดกเท้า

๕. ทำรำบทร้อง “ปีกสลับ”

๖. ทำรำบทร้อง “เบญจรงค์”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงกำวหน้าด้วย เท้าขวา กระทุ้งเท้าซ้ายแล้ว หันขวามือ มือทั้งจีบหงายด้านข้าง นำมาวางข้างหน้า ม้วนมือจีบ ออกเป็นตั้ง งอแขนระดับไหล่ เอียงขวา วงกลาง เอียงซ้ายหักข้อมือลงม้วนมือขึ้น

๗. ทำรำบทร้อง “เลื่อมลายยง”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงหันซ้ายจีบหงายด้านข้างเอียงซ้าย

๘. ทำรำบทร้อง “หงสบาท”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงวางเท้าในลักษณะเดิม ระดับไหล่ แต่สลับข้าง ม้วนมือขึ้นตั้งวงกางมือออก พร้อมกับสั่นมือ

๙. ดนตรีรับ

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงปรบมือข้างลำตัว กำวเท้าเหมือนกับท่าออก

๑๐. ทำรำบทร้อง “ขอบตาชาด”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงจีบหางายด้านข้างระดับ
ก้มหน้าลง เปิดส้นเท้า

๑๑. ทำรำบทร้อง “พระพริ้ง”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงม้วนมือขึ้น ตั้งวงหางตา
กางออก ยกเท้าซ้าย ก้าวไปข้างหน้า

๑๒. ทำรำบทร้อง “สิ่งคลั่งหลงอนพรายพรณ”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงปฏิบัติโดยมือซ้ายตั้งวงระดับหน้า มือขวาจีบหางายด้านหน้าระดับเดียวกัน จากนั้น
กระดกเท้าซ้าย ม้วนซ้ายขึ้นจีบ มือขวาจีบส่งหลัง เอียงขวา

๑๓. ทำรำบทร้อง “خانขันเสียงเอาใจ”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงก้าวเท้าเข้าหากัน นำมือด้านในจีบเข้าหาตัวระดับปาก มืออีกข้างตั้งวงระดับเดียวกัน
เอียงศีรษะเข้าหากัน จากนั้นเปลี่ยนมือที่จีบออกเป็นตั้งวงบน ส่วนมือที่ตั้งวงนำไปจีบส่งหลัง กลับเอียง
ศีรษะอีกข้าง

๑๔. ทำรำบทร้อง “เตี๋ยหงายใสสี่ล่ายอง”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงเดินข้างออกด้านนอกวง จากนั้นม้วนมือขึ้นตั้งวงและหักข้อมือลงจับส่งหลัง เท้าวางในลักษณะเดิม

หมายเหตุ : ผู้แสดงร้อง “เอก อี เอ็ก เอ็ก”

๑๕. ดนตรีรับ

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงหันหน้าตรง ยกขาซ้ายกำมือทั้ง ๒ โดยมือขวาวางแนบแก้ม มือซ้ายวางใต้ศอกเอียงขวา จากนั้นก้าวขาซ้ายลง ตามด้วยเท้าขวา วางเท้าซ้ายลงหลังแล้วยกขาขวา พร้อมกับเปลี่ยนเป็นมือซ้ายวางแนบแก้ม มือขวาวางใต้ศอก ปฏิบัติทำดังกล่าวสลับซ้ายขวา จนหมดจังหวะ

๑๖. ทำรำบทร้อง “สองเท้าเทียม”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงยกเท้าซ้ายขึ้น แบ่มือแตะบริเวณเอวเอียงไปด้านซ้ายมือ

๑๗. ทำรำบทร้อง “นพมาศ”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงปฏิบัติท่าเดิม แต่เอียงซ้าย ปฏิบัติด้านขวามือ เท้าสลับข้าง

๑๘. ทำรำบทร้อง “ปานฉลุลาดทราง”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงก้าวเท้าขวา ซ้าย-ขวา ปฏิบัติเหมือนเดิม

๑๙. ทำรำบทร้อง “ปู่ก็ใช้ให้ผิลง”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงวางขาหลัง ก้าวเท้า วางหลัง มือซ้าย-ขวา – ซ้ายวางหลัง มือปฏิบัติ เหมือนเดิม

๒๐. ทำรำบทร้อง “ผีก็ลง”

๒๒. ทำรำบทร้อง “ท่อนเอื้อน”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงเคลื่อนวงกลมตามจังหวะ โดยปฏิบัติทำดังนี้ เมื่อยกมือทั้ง ๒ ชูขึ้น ให้ยก เท้าขวาศีรษะตรง จากนั้นกระโดดลง

๒๑. ทำรำบทร้อง “แกไก่”

๒๓. ดนตรีรับ

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงเคลื่อนตัวเข้าวง ตั้งเข้ามือ จับเป็นวงกลม

๒๔. ดนตรีรับ

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงกระโดดแล้วนำเท้ามาวาง ชิดกัน ๒ เท้า ลดมือที่จับลง วิ่งวนทางขวาตามวง แล้วยกมือชูขึ้น พร้อมกับยกขาขวาอีกครั้ง ปฏิบัติทำดังกล่าวสลับกันจนหมดจังหวะ

๒๕. “ดนตรีรับ”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงมือซ้ายตั้งวงระดับชายพก มือขวาจับคว่ำ ตั้งแขนระดับไหล่ เอียงขวา ยกเท้าขวาแล้วปฏิบัติท่าสลับกัน พร้อมกับเดินเหมือนท่าออก ค่อยๆคลายวงมาอยู่แถวเดิม ผู้แสดงไถ่แก้วออกในท่าเดียวกัน

๒๖. ท่ารำบทร้อง “ไถ่แก้วไซริ้”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงวางขาขวาลง ม้วนมือตั้งวงก้มศีรษะเล็กน้อย

๒๗. ท่ารำบทร้อง “บ่มักลั่ว”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงอยู่ในท่าเดิม เงยศีรษะตั้งแขนระดับไหล่พร้อมกับส่ายศีรษะเล็กน้อย

๒๘. ท่ารำบทร้อง “ขุกผกหัว”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงไถ่แก้วก้าวเท้า ขวา-ซ้าย-ขวา วางหลังมืออยู่ในลักษณะเดิมไถ่บรืวารหันหน้าเข้าหากัน ก้าวขาเหมือนผู้แสดงไถ่แก้ว มืออยู่ในลักษณะเดิม ก้มหน้าเล็กน้อย

๒๙. ท่ารำบทร้อง “องอาจ”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงไถ่บรืวารหันลำตัว แต่เงยศีรษะ

๓๐. ท่ารำบทร้อง “ผาดผันตีปีกป้อง”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงวางเท้าปฏิบัติท่าเดิม ไถ่ทั้งหมดโยกขาพร้อมกับขยับปีก

๓๑. ทำรำบทร้อง “ร้องเรื่อยเรื่อยฉาดฉาน”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงปฏิบัติท่าเดิม ปฏิบัติ

๓๒. ทำรำบทร้อง “ท่อนเอื้อน”

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงก้าวข้างด้านนอกและ
แต่สลับด้านปฏิบัติท่ารับ เปิดส้นเท้า ม้วนมือ
ขึ้นตั้งวงและม้วนมือลงจีบส่งหลัง

๓๓. ท่ารำประกอบดนตรีรับ

อธิบายท่ารำ : ผู้แสดงหันหน้าไปด้านขวามือ ยกเท้าขวา ม้วนมือขึ้นตั้งวง ระเบิดไหล่และ ไก่บรืวาร
หันออกนอกวง มือปฏิบัติใน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๓ ศิลปะไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การพิมพ์ภาพจะมีความประทับใจต้องคำนึงถึงองค์ประกอบใด
 - ก. รูปร่าง รูปทรง ระยะ
 - ข. รูปร่าง สี สัน แสงเงา
 - ค. สี สัน รูปและพื้นที่ว่าง ระยะ
 - ง. แสงเงา รูปทรง พื้นที่ว่าง
๒. ข้อใดกล่าวเปรียบเทียบระหว่างภาพพิมพ์กับภาพวาดได้ดีที่สุด
 - ก. ภาพพิมพ์ใช้น้อยสีกว่าภาพวาด
 - ข. ภาพพิมพ์สามารถทำซ้ำได้ดีกว่าภาพวาด
 - ค. ภาพพิมพ์มีวิธีการที่มากกว่าภาพวาด
 - ง. ภาพพิมพ์เป็นงาน ๒ มิติ ภาพวาดเป็นงาน ๓ มิติ
๓. การปั้นดินเหนียวลักษณะใดที่ใช้การลดมากกว่าการเพิ่มดิน
 - ก. แบบนูนต่ำ
 - ข. แบบนูนสูง
 - ค. แบบนูนสูงและลอยตัว
 - ง. แบบลอยตัว
๔. ข้อใดเป็นการเคลื่อนไหวทางนาฏศิลป์
 - ก. การโยกตัว
 - ข. การหมุนตัว
 - ค. การยกไหล่
 - ง. การกล่อมไหล่
๕. การเคลื่อนไหวตามจังหวะ เคลื่อนไหวอย่างไร
 - ก. เคลื่อนไหวอย่างอิสระ
 - ข. เคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอ
 - ค. เคลื่อนไหวอย่างซ้ำๆ
 - ง. เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว
๖. การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเป็นหมู่คณะต้องคำนึงถึงสิ่งใด
 - ก. ความพร้อมเพรียง
 - ข. ความคิดสร้างสรรค์
 - ค. ความอ่อนช้อย
 - ง. ความขึงขัง

๗. เพลงระบำไก่ แทรกอยู่ในบทละครเรื่องใด
- ก. พระเพื่อน พระแพง
 - ข. อิเหนา
 - ค. พระลอ
 - ง. รามเกียรติ์
๘. ข้อใดคือหลักการร้องเพลงไทยที่ถูกต้อง
- ก. อ่านเนื้อครั้งเดียวแล้วร้องเลย
 - ข. ทำความเข้าใจกับเนื้อเพลงก่อนร้อง
 - ค. ร้องในทำนองและจังหวะของตนเอง
 - ง. ร้องเพลงให้มีน้ำเสียงที่แปลกใหม่
๙. ลักษณะเด่นของเพลงไทย คือข้อใด
- ก. ผู้ขับร้องจะยืนร้องด้วยความมั่นใจ
 - ข. มีการเอื้อนเสียงให้สอดคล้องกับจังหวะ
 - ค. มีการแต่งกายให้ทันสมัยสวยงาม
 - ง. มีการร้องตะโกนเสียงดังให้ผู้ฟังได้ยิน
๑๐. ลักษณะเด่นของการร้องเพลง dân สด คือข้อใด
- ก. มีการเอื้อนทำให้ไพเราะ นุ่มนวล
 - ข. มีทำนองและจังหวะที่แปลกใหม่
 - ค. ผู้ขับร้องต้องมีการศึกษาสูง
 - ง. ผู้ขับร้องต้องคิดเนื้อเพลงขึ้นเองในเวลานั้น

หน่วยที่ ๘ : หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิใจในงานศิลป์

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิในงานศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. งานทัศนศิลป์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อใดเป็นการเขียนภาพพระบารมีส่วนใหญ่

- ก. ปราสาทผึ้งจังหวัดสกลนคร
- ข. ตุ๊กตาชาววังจังหวัดอ่างทอง
- ค. ผีตาโขนจังหวัดเลย
- ง. กระธงจังหวัดสุโขทัย

๒. ข้อใดเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพเขียนที่เป็นอิทธิพลจากความเชื่อ

- ก. ช่างตัดผม
- ข. ช่างเย็บผ้า
- ค. ช่างสักลาย
- ง. ช่างก่อสร้าง

๓. อิทธิพลข้อใดที่ทำให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีงานทัศนศิลป์และภูมิปัญญาต่างกัน

- ก. สภาพภูมิศาสตร์
- ข. การดำรงชีวิต
- ค. ศาสนา
- ง. ถูกทุกข้อ

๔. ถ้าชมการแสดงเรื่องโคกเศรษฐี ไม่ควรทำข้อใด

- ก. นั่งเฉยๆ
- ข. ตั้งใจดู
- ค. หัวเราะเสียงดัง
- ง. ร้องให้ตาม

๕. ก่อนชมการแสดงนาฏศิลป์ ควรศึกษาท่าร่ายเพื่อประโยชน์ในข้อใด

- ก. สามารถเล่าให้เพื่อนฟังได้
- ข. เข้าใจการแสดงมากขึ้น
- ค. สามารถจับผิดผู้แสดงได้
- ง. ตอบคำถามเพื่อรับรางวัล

๖. การแสดงบทบาทสมมติเป็นเรื่องราว ผู้แสดงควรแสดงอย่างไร

- ก. แสดงตามบทบาท
- ข. แสดงตามเพื่อนบอก
- ค. แสดงตามใจตนเอง
- ง. แสดงเลียนแบบคนอื่น

๗. ข้อใด **ไม่ใช่** ปัจจัยที่ทำให้การละเล่นพื้นเมืองแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน
- ก. สภาพภูมิศาสตร์
 - ข. ประเพณี
 - ค. เศรษฐกิจ
 - ง. ศาสนา
๘. สมัยรัชกาลที่ ๕ มีเครื่องดนตรีประเภทใดเกิดขึ้น
- ก. วงมโหรี
 - ข. วงแตรสังข์
 - ค. วงปี่พาทย์
 - ง. วงเครื่องสาย
๙. ข้อใดแสดงถึงวัฒนธรรมดนตรีที่มีอิทธิพลต่อคนในท้องถิ่น
- ก. การเปิดเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่นฟัง
 - ข. การเต้นประกอบจังหวะของเด็กวัยรุ่น
 - ค. การซื้อเครื่องเสียงต่างประเทศมาเล่น
 - ง. การเล่นดนตรีในพิธีกรรมงานศพ
๑๐. ดนตรีไทยในประวัติศาสตร์เริ่มมีหลักฐานปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในสมัยใด
- ก. สมัยสุโขทัย
 - ข. สมัยอยุธยา
 - ค. สมัยธนบุรี
 - ง. สมัยรัตนโกสินทร์

ป ๘.๔/ผ ๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิใจในงานศิลป์ แผนที่ ๑

เรื่อง งานทัศนศิลป์ในท้องถิ่นของฉัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างแผนภาพงานทัศนศิลป์ที่มีในท้องถิ่นของตนเอง

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ป ๘.๔/ผ ๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๒ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๓ คน
๒. แต่ละกลุ่มเขียนชื่องานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและวัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ ให้มากที่สุด

ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้

๑. ชื่อชั้น เลขที่
๒. ชื่อชั้น เลขที่
๓. ชื่อชั้น เลขที่
- โรงเรียน.....

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑
หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิปัญญาในศิลป เรื่อง งานทัศนศิลป์สะท้อนชีวิตและวัฒนธรรม

งานทัศนศิลป์ของคนเรามีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นงานที่ผูกพันเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตคนในแต่ละท้องถิ่น เช่น บ้านที่อยู่อาศัย วัฒนธรรมด้านการรับประทานอาหาร เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ดังตัวอย่างงานทัศนศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

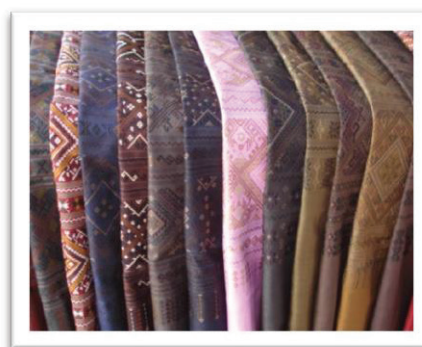
ข้อง

หมอนขิด

กระติบข้าว

ผ้าแพรวา กาฟสินธุ์

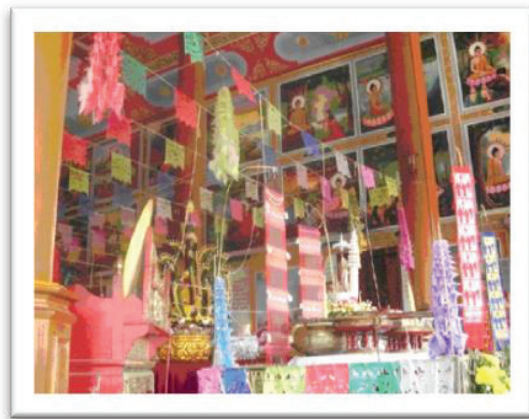

การแกะสลักเทียนพรรษา อุบลราชธานี

ผีตาโชน จังหวัดเลย

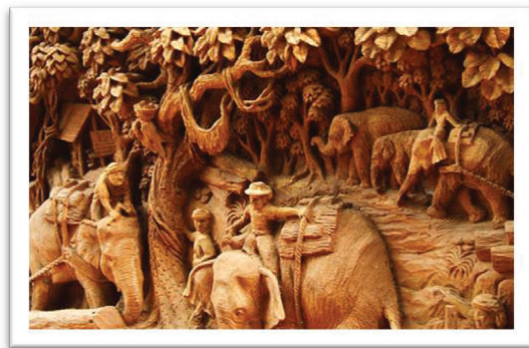
งานทัศนศิลป์ภาคเหนือ

ตุง

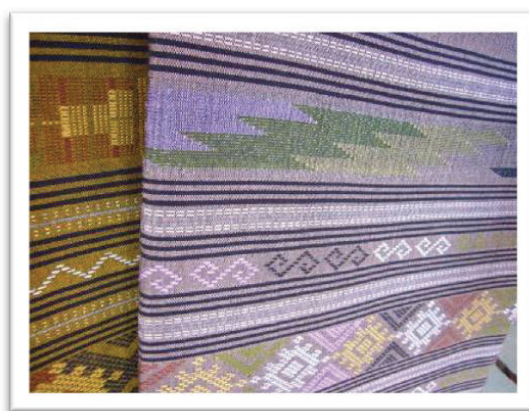
การเขียนภาพร่มบ่อสร้าง

งานแกะสลักไม้ เชียงใหม่

ถ้วยตาไก่ ลำปาง

ผ้าลายน้ำไหล น่าน

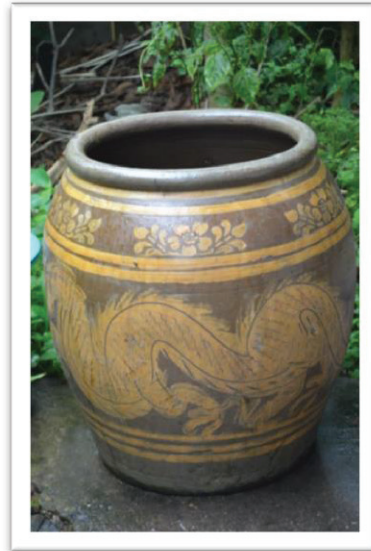

เครื่องเงิน

งานทัศนศิลป์ภาคกลาง

งานสานปลาตะเพียนใบลาน ออยุธยา

โอ่งมังกร ราชบุรี

บ้านทรงไทย

ตุ๊กตาวัววัง อ่างทอง

งอบ

ลอบดักปลา

งานทัศนศิลป์ภาคใต้

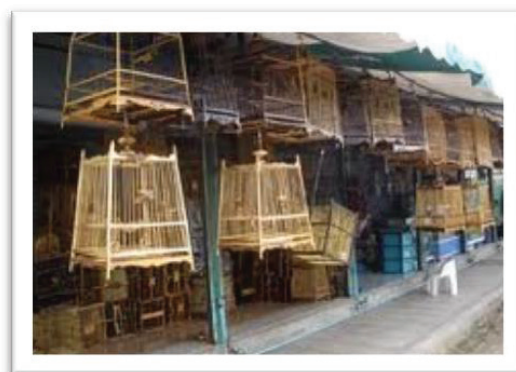
ผลิตภัณฑ์ย่านลิเภา

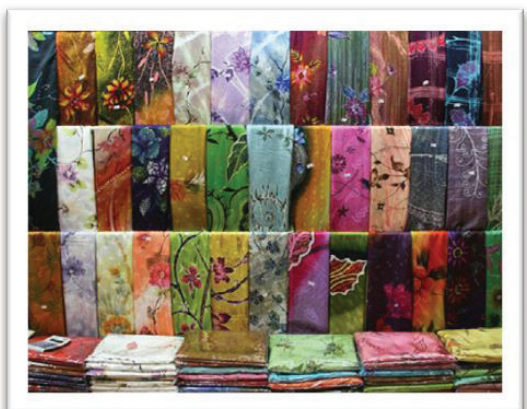
ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

หมาดักน้ำ

กรงนก

กะปิเยาะห์ (สำหรับใส่ละหมาด)

หมวก

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง เครื่องดนตรีของวงดนตรี ๔ ภาค

คำชี้แจง นักเรียนพิจารณาชื่อเครื่องดนตรีที่กำหนด แล้วเขียนชื่อเครื่องดนตรีพื้นบ้าน
ของภาคต่าง ๆ ลงในกรอบ

๑. ระนาดทุ้ม	๒. ปี่จุม	๓. ขลุ่ยเพียงออ	๔. ซ้องวงเล็ก
๕. กลองชาตรี	๖. ซอด้วง	๗. สะล้อ	๘. ตะโพน
๙. กลองทัด	๑๐. ซออู้	๑๑. แคน	๑๒. โห่หวด
๑๓. จะเข้	๑๔. โหม่ง	๑๕. กรับ	๑๖. โปงลาง
๑๗. พิณอีสาน	๑๘. กระจำปี่		

เครื่องดนตรีพื้นบ้านของภาคต่าง ๆ			
ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคอีสาน	ภาคใต้

ชื่อ

โรงเรียน ชั้น เลขที่

ป ๘.๑/ผ ๒-๐๒

ใบงานที่ ๐๒ เรื่อง การอนุรักษ์ดนตรีไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงวิธีการอนุรักษ์ดนตรีไทย

ชื่อ
โรงเรียน ชั้น เลขที่

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑
เรื่อง เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคอีสาน

๑. โปงลาง เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะหรือเครื่องตี มีลักษณะคล้าย ระนาด แต่แขวนในแนวตั้ง นิยมทำจากไม้มะหาด หรือไม้หมากเหลื่อม เพราะเป็นไม้ที่มีความอยู่ตัวมากกว่าไม้อื่นๆ โปงลาง ๑ ชุด จะมีจำนวนประมาณ ๑๒ ลูก ใช้เชือกร้อยรวมกันเป็นผืน เป็นเครื่องดนตรีประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

๒. พิน เป็นเครื่องดนตรีในสกุลเครื่องสายซึ่งประกอบด้วย กะโหลกและคอ มีสายซึ่งใช้ติดอาจติดด้วยมือแผ่นพลาสติกหรือแม้แต่เศษวัสดุที่เป็นแผ่นถากออกมาจากเขาสัตว์หรือกระดองเต่า ทำจากวัตถุธรรมาชาติ เช่น ฝักร้า เต้า กะโหลกมะพร้าว กระบอกไม้ไผ่หรือไม้ที่ขุดทะลุทะลวงตลอด จึงเรียกส่วนนี้ว่า กระพุ้งพิน

๓. แคน เป็นชื่อเครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคอีสานที่เก่าแก่มีมาแต่โบราณ แคน เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ปากเป่าให้เป็นเพลง ทำด้วยไม้ไผ่หรือไม้เหี้ยนน้อย

๔. หวด เป็นชื่อเครื่องเป่าไม่มีลิ้น ทำด้วยไม้ไผ่ (ชนิดหนึ่ง) แบบเดียวกับขลุ่ยแต่ประกอบด้วย ขลุ่ยต่างชนิดหลายเลาติดอยู่รอบแกน แต่ละเลาให้ระดับเสียงเพียง ๑ ระดับ เวลาเป่าหรือแกว่งจะมีเสียงดัง "หวดๆ"

ดนตรีพื้นบ้านภาคเหนือ

๑. ซึ้ง เป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านประเภทดีดของภาคเหนือ นิยมทำจากไม้สักหรือไม้ขนุน มีลักษณะคล้ายกีตาร์ มี ๔ สาย

๒. สะล้อ เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองล้านนาประเภทเครื่องสี ทำด้วยกะลามะพร้าวซึ่งมีทั้ง ๒ สายและ ๓ สาย สะล้อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ท้อ หรือ ซะล้อ มีรูปร่างคล้ายซอฮู้ของภาคกลาง บรรเลงโดยการสีด้วยคันชัก

๓. กลองแอว เป็นกลองขึ้นหนังหน้าเดียว เช่นเดียวกับกลองยาวภาคกลาง แต่มีขนาดยาวและใหญ่กว่าหลายเท่า เป็นกลองที่มีสะเอว ตัวกลองกว้างใหญ่ เอวคอด ตอนท้ายเรียว ปลายบานคล้ายดอกลำโพง กลองชนิดนี้มีประจำตามวัดต่าง ๆ เพื่อใช้ตีเป็นสัญญาณประจำวัด นอกจากนี้ยังใช้ตีร่วมกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ประกอบการเล่นพื้นเมืองในงานพิธีต่าง ๆ

๔. กลองสะบัดชัย เป็นกลองที่มีมานานแล้วนับหลายศตวรรษ ในสมัยก่อนใช้ตี ยามออกศึกสงคราม เพื่อเป็นสิริมงคล และ เป็นขวัญกำลังใจให้แก่เหล่าทหารหาญในการต่อสู้ให้ได้ชัยชนะ ทำนองที่ใช้ในการตีกลองสะบัดชัยโบราณมี ๓ ทำนอง คือ ชัยเกร์, ชัยดีถี และชนะมาร

เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้

๑. กลองโนราห์ เป็นเครื่องดนตรีประเภทกลองชนิดหนึ่ง ใช้ประกอบการแสดงโนราห์หรือหนังตะลุง โดยทั่วไปมีส่วนสูงประมาณ ๑๒ นิ้วและมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของหน้ากลองทั้ง ๒ ด้าน ประมาณ ๑๐ นิ้ว กลองโนราห์นิยมทำด้วยแก่นไม้ขนุน หนังที่หุ้มกลองใช้หนังวัวหรือควายหนุ่ม มีหมุดไม้หรือภาษาใต้เรียกว่า "ลูกสีก"

๒. ทับ (โทนหรือทับโนรา) เป็นคู่ เสียงต่างกันเล็กน้อย ใช้คนตีเพียงคนเดียว เป็นเครื่องตีที่สำคัญที่สุด เพราะทำหน้าที่ คุ่มจังหวะและเป็นตัวนำในการเปลี่ยนจังหวะทำนอง (แต่จะต้องเปลี่ยนตามผู้รำ ไม่ใช่ผู้รำ เปลี่ยน จังหวะลีลาตามดนตรี ผู้ทำหน้าที่ตีทับจึงต้องนั่งเฝ้ามองเห็นผู้รำตลอดเวลาและต้องรู้เชิงของผู้รำ)

๓. โหม่ง คือ ข้องคู่ ใช้ตีกำกับจังหวะ ชุดหนึ่งมีสองลูก ลูกใหญ่ให้เสียงต่ำ ลูกเล็กให้เสียงสูง เสียงแหลมเรียกว่า "เสียงโหม่ง" เสียงทุ้ม เรียกว่า "เสียงหม่ง" หรือ บางครั้งอาจจะเรียกว่าลูกเอกและลูกทุ้ม ไม่ตีทำด้วย แผ่นหนังวัว หรือหนังควายตัดเป็นวงกลม เจาะรูตรงกลางใส่ก้านไม้

๔. ปี่ เป็นเครื่องเป่าเพียงชิ้นเดียวของวง นิยมใช้ปี่ในหรือ บางคณะอาจใช้ปี่นอก ใช้เพียง ๑ เล้า ปี่มีวิธีเป่าที่คล้ายคลึงกับขลุ่ย ปี่มี ๗ รูแต่สามารถกำเนิดเสียงได้ถึง ๒๑ เสียงซึ่งคล้ายคลึงกับเสียงพุด มากที่สุด

เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคกลาง

๑. จ๊ะเข้ เป็นเครื่องดนตรีที่วางดีดตามแนวนอน ทำด้วยไม้ท่อนขุดเป็นโพรงอยู่ภายในนิยมใช้ไม้แก่นขนุน เพราะให้เสียงกังวานดี ด้านล่างเป็นพื้นไม้ ซึ่งมักใช้ไม้ฉำฉา เจาะรูไว้ให้เสียงออกดีขึ้น มีขาอยู่ตอนหัว ๔ ขา ตอนท้าย ๑ ขา มีสาย ๓ สาย เวลาดีดจะใช้ไม้ดีดที่ทำด้วยงาหรือเขาสัตว์

๒. ระนาด น่าจะมีวิวัฒนาการจากกรับหลาย ๆ อัน มาวางเรียงตีให้เกิดเสียงแล้วเอามาวางบนรางเพื่อให้อุ้มเสียงได้ แล้วใช้เชือกร้อยไม้กรับขนาดต่างๆ แล้วจึงวางไว้บนราง ตีแล้วเกิดเสียงกังวาน ลดหลั่นกันไปตามลูกระนาด ระนาดที่ให้เสียงแกร่งกร้าว อันเป็นระนาดดั้งเดิมเรียกว่า ระนาดเอก

๓. ฆ้อง ตัวฆ้องทำด้วยโลหะแผ่นรูปวงกลมตรงกลางทำเป็นปมขุน เพื่อใช้รองรับการตีให้เกิดเสียง เรียกว่า ปมฆ้อง ต่อจากปมเป็นฐานแผ่ออกไป แล้วอ้อมลงมาโดยรอบเรียกว่า "ฉัตร" ส่วนที่เป็นพื้นราบรอบปมเรียกว่า "หลังฉัตร" หรือ "ชานฉัตร" ส่วนที่งอเป็นขอบเรียกว่า "ใบฉัตร" ที่ใบฉัตรนี้จะมีรูเจาะสำหรับร้อยเชือกหรือหนังเพื่อแขวนฆ้อง ถ้าแขวนตีทางตั้งจะเจาะสองรู ถ้าแขวนตีทางนอนจะเจาะสี่รู ฆ้องใช้ในการบรรเลงได้สองลักษณะคือ ใช้ตีกำกับจังหวะ

๔. กลองชาตรี มีรูปร่างลักษณะและการตีเช่นเดียวกับกลองทัด แต่ขนาดเล็กกว่ากลองทัด ประมาณครึ่งหนึ่ง ขึ้นหนังสองหน้า ใช้บรรเลงร่วมในวงปี่พาทย์ในการแสดงละครชาตรีที่เรียกว่า "ปี่พาทย์ชาตรี" ใช้เล่นคู่กับโทนชาตรี

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง

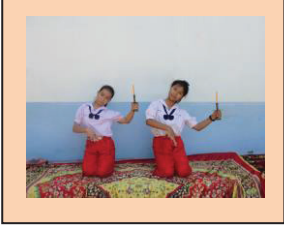
๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๔ - ๖ คน
๒. แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ในระดับชั้นของตนเอง
๓. ฝึกปฏิบัติทำรำเพลงเชยพระขวัญ

แผนภูมิเพลง เชยพระขวัญ

ขวัญเจ้าเอยขวัญเอยมาสู่องค์เอย (ซ้ำ)
ให้อยู่ร่มเย็นอย่าหนีไปไหน
อย่าเที่ยวจนเพลิดอย่าระเหินระหก
ขอเชิญขวัญเจ้ารับเข้าสู่กาย

ขอเชิญพระขวัญเมื่อวันเดือนเพ็ญ
ขวัญเจ้าเอยขวัญเอยขวัญเจ้าอย่าเลยไปไกล (ดนตรีรับ)
อย่ามัวชมนกออย่ามัวชมบ้าน
อย่ารีหนึ่หายเลยนะขวัญเจ้าเอย

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑
เรื่อง ทำรำประกอบเพลงรำเชิญพระขวัญ

ท่ารำ	เนื้อเพลง	คำอธิบายท่ารำ
	ท่าออก	ก้าวเท้าไขว่ สลับซ้าย ขวา มือซ้ายถือ เชิงเทียนตั้งวงสูง มือขวาจับคว่ำ เอียงซ้าย
	ท่าออก	ก้าวเท้าไขว่ สลับซ้าย ขวา มือซ้ายถือ เชิงเทียนตั้งวงสูง มือขวาปล่อยจับ คลายจับออกข้างลำตัว เอียงขวา
	ท่าออก	ผู้แสดงค่อย ๆ นั่งลง มือซ้ายถือเชิง เทียนตั้งวงสูง มือขวาปล่อยจับคลายจับ ออกข้างลำตัว เอียงขวา
	ท่าออก	มือซ้ายถือเชิงเทียนตั้งวงสูง มือขวา จับคว่ำระดับล่าง เอียงขวา
	ขวัญเจ้าเอย	มือทั้งสองจับเชิงเทียนด้านหน้า
	ขวัญเอยมาส่องค์เอย	ไหว้ขึ้นระดับศีรษะ

ท่ารำ	เนื้อเพลง	คำอธิบายท่ารำ
	เอื้อน	มือขวาหักข้อมือผายออกด้านข้าง (ท่าปัดคว้นเทียน)
	ขอเชิญพระขวัญ	กระดกเท้าขวา ผู้แสดงปฏิบัติท่าขอ มือขวาถือเชิงเทียนระดับสูง เอียงขวา
	เมื่อวันเดือนเพ็ญ	กระดกเท้าซ้าย มือซ้ายถือเชิงเทียน ระดับล่าง มือขวาชี้กดปลายนิ้วลง
	ให้อยู่	ตั้งวงบนมือขวา มือซ้ายถือเชิงเทียน ระดับล่าง เอียงขวา
	ร่มเย็น	ม้วนมือจีบเปลี่ยนเป็นจีบปรกข้าง เอียงซ้าย
	อย่าหนีไปไหน	มือซ้ายถือเชิงเทียนระดับล่าง มือขวา ตั้งวงล่าง ส้นปลายมือเล็กน้อย เอียงขวา

ท่ารำ	เนื้อเพลง	คำอธิบายท่ารำ
	ขวัญเจ้าเอยขวัญเอยขวัญ เจ้า	ตั้งเข้าขวา มือซ้ายถือเชิงเทียนระดับ ล่าง มือซ้ายจับหงายระดับเดียวกัน เอียงซ้าย
	อย่าเลยไปไกล(ดนตรีรับ)	ลุกขึ้นยืน มือขวาจับหงายแขนตึง หมุนรอบตัวเอง เอียงซ้าย
	อย่าเหี่ยวจนเพลิด	ก้าวเท้าหน้าด้านขวา มือทั้งสองอยู่ ระดับเดียวกัน มือขวาดั้งวงส้นปลาย นิ้วเล็กน้อย เอียงขวา
	อย่าระเหินระหก	ถอนเท้าซ้าย ตะเท้าขวา มือซ้ายถือ เชิงเทียนในระดับสูง มือขวาแบมือ กระดกมือตามจังหวะ ๓ จังหวะ
	อย่ามัวชมนก	กระดกเท้าขวา มือขวาดั้งวงกดปลาย นิ้วลง มือซ้ายถือเชิงเทียน ระดับเอว
	อย่ามัวชมไม้	เท้าซ้ายก้าวเท้าข้าง เปิดส้นเท้าหลัง มือซ้ายตั้งวงในระดับสูง มือขวาชี้ลงที่ พื้น มองตามมือ

ท่ารำ	เนื้อเพลง	คำอธิบายท่ารำ
	ขอเชิญขวัญเจ้า	เท้าขวาก้าวเท้าหน้า มือซ้ายถือเชิง เทียนในระดับสูง มือขวาปฏิบัติท่าขอ
	รับเข้าสู่กาย	มือซ้ายแขนตึง มือขวาแตะที่แขน เอียงซ้าย
	อย่ารีหนึหาย	เท้าขวาก้าวเท้าหน้า มือทั้งสองอยู่ใน ระดับหัวเข็มขัด มือซ้ายถือเชิงเทียน มือขวาดั้งวงส่นปลายนิ้วเล็กน้อย
	เล่นนะขวัญเจ้าเอ๋ย	กระดกเท้าหลัง มือทั้งสองถือเชิงเทียน ไหวขึ้นศีรษะ

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง นาฏศิลป์และการละคร

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียน ๕ - ๖ คน แล้วจับสลากเลือกชื่อเรื่องที่กำหนดให้ ดังนี้
 ๑. ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์
 ๒. แม่พิมพ์ของชาติ
๒. จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งเรื่องราวที่กลุ่มของนักเรียนจับสลากได้และบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึก
๓. ร่วมกันวางแผนการแสดงตามเรื่องที่กลุ่มของนักเรียนแต่ง ดังนี้
 - ๑) เขียนบทสนทนาของตัวละคร
 - ๒) คัดเลือกผู้แสดงตามบทบาทต่าง ๆ
 - ๓) คิดและประดิษฐ์อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงและประกอบฉาก จากนั้นร่วมกันฝึกซ้อมและให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน โดยครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้ และความสามารถในการแสดงของกลุ่มตนเองและเพื่อน

ใบความรู้สำหรับครูและนักเรียนที่ ๑

เรื่อง นาฏศิลป์และการละคร

การเล่นบทบาทสมมุติ

บทบาทสมมุติ คือ การถ่ายทอดออกเป็นเรื่องราว โดยการแสดงอาการต่าง ๆ ดังนี้

๑. การแสดงสีหน้าอาการต่าง ๆ เช่น สีหน้ายิ้มแย้ม สีหน้าโกรธ สีหน้าหัวเราะและร้องไห้ เป็นต้น
๒. การแสดงการเคลื่อนไหว เช่น นั่ง เดิน นอน เป็นต้น
๓. การแสดงลักษณะการพูด เช่น พูดเร็ว พูดช้า เป็นต้น
๔. การแสดงออกด้วยน้ำเสียง เช่น เสียงแหลม เสียงห้าว เสียงทุ้ม เป็นต้น

องค์ประกอบของการแสดงบทบาทสมมุติ

๑. สถานการณ์ เช่น เก็บเงินส่งตำรวจ
๒. สถานที่หรือฉาก เช่น ตลาด สถานีตำรวจ
๓. ตัวละคร เช่น เด็ก ตำรวจ
๔. อุปกรณ์ประกอบฉาก เช่น กระเป๋าเงิน

ลักษณะตัวละครในการแสดงบทบาทสมมุติ

๑. อาชีพหมอพยาบาล มีท่าทางใจดี มีความชำนาญละเอียดละอ่อน ว่องไวคล่องแคล่ว พูดจาสุภาพแต่งกายด้วยเครื่องแบบหมอและพยาบาลแสดงความรู้ลักษณะประกอบอาชีพ เช่น ชอบช่วยเหลือคนไข้ ห่วงใยคนไข้
๒. อาชีพตำรวจ มีท่าทางเข้มแข็ง กล้าหาญ แต่งกายเครื่องแบบตำรวจสง่างาม ความรู้สึก
๓. ในการประกอบอาชีพบริการประชาชนด้วยความเต็มใจ มีการแสดงความเคารพหรือทักทายด้วยท่าทางวันทยหัตถ์

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๘ สุนทรียศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิในงานศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๐ ข้อ ๑๐ คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. งานทัศนศิลป์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อใดเป็นการเขียนภาพพระบารมีส่วนใหญ่

- ก. ปราสาทผึ้งจังหวัดสกลนคร
- ข. ตึกตาขาววังจังหวัดอ่างทอง
- ค. ผีตาโชนจังหวัดเลย
- ง. กระธงจังหวัดสุโขทัย

๒. ข้อใดเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาพเขียนที่เป็นอิทธิพลจากความเชื่อ

- ก. ช่างตัดผม
- ข. ช่างเย็บผ้า
- ค. ช่างสักลาย
- ง. ช่างก่อสร้าง

๓. อิทธิพลข้อใดที่ทำให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีงานทัศนศิลป์และภูมิปัญญาต่างกัน

- ก. สภาพภูมิศาสตร์
- ข. การดำรงชีวิต
- ค. ศาสนา
- ง. ถูกทุกข้อ

๔. ถ้าชมการแสดงเรื่องโคกเศรษฐี ไม่ควรทำข้อใด

- ก. นั่งเงียบ
- ข. ตั้งใจดู
- ค. หัวเราะเสียงดัง
- ง. ร้องให้ตาม

๕. ก่อนชมการแสดงนาฏศิลป์ ควรศึกษาท่ารำเพื่อประโยชน์ข้อใด

- ก. สามารถเล่าให้เพื่อนฟังได้
- ข. เข้าใจการแสดงมากขึ้น
- ค. สามารถจับผิดผู้แสดงได้
- ง. ตอบคำถามเพื่อรับรางวัล

๖. การแสดงบทบาทสมมติเป็นเรื่องราว ผู้แสดงควรแสดงอย่างไร

- ก. แสดงตามบทบาท
- ข. แสดงตามเพื่อนบอก
- ค. แสดงตามใจตนเอง
- ง. แสดงเลียนแบบคนอื่น

๗. ข้อใด **ไม่ใช่** ปัจจัยที่ทำให้การเล่นพื้นเมืองแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน
- ก. สภาพภูมิศาสตร์
 - ข. ประเพณี
 - ค. เศรษฐกิจ
 - ง. ศาสนา
๘. สมัยรัชกาลที่ ๕ มีเครื่องดนตรีประเภทใดเกิดขึ้น
- ก. วงมโหรี
 - ข. วงแตรสังข์
 - ค. วงปี่พาทย์
 - ง. วงเครื่องสาย
๙. ข้อใดแสดงถึงวัฒนธรรมดนตรีที่มีอิทธิพลต่อคนในท้องถิ่น
- ก. การเปิดเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่นฟัง
 - ข. การเต้นประกอบจังหวะของเด็กวัยรุ่น
 - ค. การซื้อเครื่องเสียงต่างประเทศมาเล่น
 - ง. การเล่นดนตรีในพิธีกรรมงานศพ
๑๐. ดนตรีไทยในประวัติศาสตร์เริ่มมีหลักฐานปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในสมัยใด
- ก. สมัยสุโขทัย
 - ข. สมัยอยุธยา
 - ค. สมัยธนบุรี
 - ง. สมัยรัตนโกสินทร์

A large, rectangular area with a light beige background and a decorative, wavy border. It contains horizontal dashed lines for writing, arranged in 15 rows.